

SOMMARSPECIAL 2009

Villa & Fritid

6/09

ÅRGÅNG 42
EDITION SÖDER

Villa & Fritid

UNIK VATTENRENING PÅ INSTÖN - STUGÄGARE HÄMTAR DRICKSVATTNET FRÅN HAVET SID 6

NÄR BRUNNS-
VATTNET BLEV
SALT BESTÄMDE
SIG STUGÄGARNA
PÅ INSTÖN FÖR
ATT TILLVARATA
EN OUTTÖMLIG
RESURS. NU SKA
HAVSVATTNET FRÅN
FASHOLMSVIKEN BLI
RENT DRICKSVATTEN
- MED HJÄLP AV
EN AVSALTNINGS-
ANLÄGGNING.

GRILLA PIZZA SID 4

STEN ALLT POPULÄRARE SID 20-28

11 SIDOR VATTEN & AVLOPP SID 6-16

Sätt mer fart på grönskan

Ge din trädgård naturlig livskraft. Algomín gödsel verkar längre och räcker till mer.

MILJÖVÄNLIGA
ALGOMIN
GER MER TRÄDGÅRDSGLÄDJE

SEMESTERSTRESS?

Äntligen semester! Under försommaren, som kom av sig, har jag längtat ut. Ut till trädgården och till sommarhuset som vi lånar varje sommar. Och jag drömmer om en semester då jag inte ska göra någonting! "Hur ska du klara det?", säger vännerna och ler lite.

Det är nog en definitionsfråga. Att inte göra någonting är för mig detsamma som att rensa i trädgården, måla trappträcket och under regniga dagar städa förrådet. Lite småpyssel, alltså! I år har vi inga stora projekt på gång. Vi byggde om förra sommaren och det blev långa dagar. Ryggen värkte efter det ovana arbetet men det var den bästa avkopplingen på länge. Vissa dagar lade vi penseln åt sidan och cyklade ut till havet. Underbar kombination!

Jag hörde på radion, för en tid sedan, en intervju med en stressforskare apropå fenomenet semesterstress. Hans råd var att dela in ledigheten i tre delar, en del för att komma i form, en del för aktiv vila (t ex en resa) och en del för att bara vara. Det ligger någonting i det "tänket", tycker jag.

Aktiv vila är för oss husägare ofta detsamma som att komma i form med olika åtgärder på huset. Och i trädgården njuter vi sedan efter ett gott dagsverke. Det viktigaste är nog att vara nöjd med det man har gjort och inte gräma sig över det som är ogjort.

Vi, jag och de andra på tidningen, önskar er alla en trevlig sommar med tid för aktiviteter och vila. Låt dig inspireras av Villa&Fritid.

Elna Sirkka

Ansvarig Utgivare, Villa&Fritid

Passa på att "bara vara" under semestern!

VILLA & FRITID, BOX 344, 431 24 MÖLNDAL

TEL VX 031-27 51 20 | HEMSIDA WWW.VILLAFRITID.SE | E-POST INFO@VILLAFRITID.SE

ANSVARIG UTGIVARE ELNA SIRKKA | TRYCK KUNGSBACKA GRAPHIC AB | DISTRIBUTION POSTEN

För eventuella fel i en annons svarar tidningen med högst annonskostnaden eller nytt införande i nästkommande nummer. Åsikter framförda i signerade artiklar är författarnas egna och behöver inte sammanfalla med tidningens.

BÖRJA BYGGET PÅ BYGGCENTRUM

På Byggcentrum kan du ta reda på hur du ska göra innan du börjar. Byggcentrum ligger vid Krokslätts fabriker i Mölndal, utanför Göteborg. Här kan du få hjälp med det mesta som har med bygga att göra. Vill du minska dina energikostnader, ska du lägga om taket, byta dörrar och fönster eller har du fuktproblem etc? Då är Byggcentrum rätt plats att börja på. Vi har en stor permanent utställningslokal på 2 500 kvadratmeter.

Tanken är att man efter ett besök på Byggcentrum ska kunna fatta rätt beslut om materialval och tekniska lösningar vid en renovering om- eller tillbyggnad av sin bostad vare sig man ska göra jobbet själv eller anlita någon annan.

Rådgivning

Du som funderar på att renovera eller bygga nytt kan under hela sommaren få byggt teknisk rådgivning i receptionen måndag till fredag. Från augusti kan du under onsdagskvällar få råd av en specialist inom arkitektur, inredning, trädgård, fastighetsjuridik, energi eller fukt (tidsbokning).

Bokhandel

Vi har även en bokhandel för alla trädgårdsentusiaster och hemmasnickare där även proffsen finner fackböcker. Totalt har Byggcentrum ca 4 000 titlar med bygglitteratur.

Byggcentrum har sommaröppet måndag – torsdag kl 10-17 och fredag 10-15.

Besök även vår hemsida www.byggcentrum.se för mer information.

Välkommen in i sommar!

Lars Ljung, VD Byggcentrum Göteborg AB

**GÖTEBORGS
EL & RÖRJOUR**

16.900:-

Välkommen till vår utställning på Aröds Industriväg 28.
Ett brett sortiment av massagebadkar och spabad.
Öppet tisd – torsd 14–18 • 031-500 120 • www.500120.com

Vill du ha Villa&Fritid?

Om du inte bor i vårt spridningsområde kan du prenumerera på Villa&Fritid.

Pris: 10 kr/ex

Ring 031-27 51 20 eller mejla till oss info@villafrid.se

Sioo impregnering

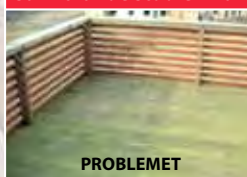
Underhållsfritt • Miljövänligt • Tillförlitligt

VÄRLDSNYHET! – perfekt för altanen, bryggan m.m.

- Ljus, mycket attraktiv trälyster utan pigment
- Upp till 10 års hållbarhet med enkelt underhåll
- Ingen "ärlig oljning" av altanen. UV-säker, utan stickor och vattenavvisande
- Mycket god aktiv verkan och skydd mot alger, mögel, skadeinsekter m.m.
- Biocidfri, vattenbaserad med fysikalisk verkansprincip
- Passar allt trä såväl ute som inne.

Produkt, användar- och köpinformation ges via www.sioo.se eller skickas gratis i utförlig broschyr. Köp sker via återförsäljare eller via www.sioo.se, tel 031-23 82 60 eller fax 031-51 90 25. Hemleverans kan ske med DHL. Produktfrågor ställs till 0707-42 42 62.

Jämförande studie i 2 år

100%
miljövänligt

Sioo Träskydd

Sioo Väderskydd

Sioo Woodprotection AB
Tel: 0707-42 42 62
www.sioo.se

upp till bevis.

**VIKING GRÄSKLIPPARE
MB 448 T**

- ☐ Lätt att starta
- ☐ Lätt att köra
- ☐ Lätt att sköta
- ☐ Perfekt resultat

Rek. pris **4 990 kr**

GRANTI* • NÖJD • KUND

* Läs mer om testresultaten och nöjd-kund-garantin på www.stihl.se

STIHL®

VIKING®

Specialisten på lättanvända, tekniskt fulländade motorredskap.
Tio topplaceringar i bäst-i-test, prisbelönad design och nöjd-kund-garanti.
Nu utmanar vi dig att testa oss. Vi lovar att leva upp till testresultaten.

Besök våra specialister i den Servande Fackhandeln

så får du råd och tips om vilken maskin som är bäst för just dig.

Välkommen. 020-555 666. Läs mer på www.stihl.se

**ASKIM
KUNGSBACKA
KUNGÄLV
KÅLLERED
PARTILLE
STENUNGSUND**

**GÖTEBORGS SKOG & TRÄDGÅRD AB
MOTORSHOPEN
KST KUNGÄLVSKOG & TRÄDGÅRD
AGRIA TRÄDGÅRDSMASKINER AB
ELIASSONS SKOG & TRÄDGÅRD AB
PERSSONS HYRMASKINER AB**

**031-68 38 80
0300-375 45
0303-183 00
031-795 08 63
031-340 28 24
0303-885 70**

DET GÅR UTMÄRKT ATT BAKA MUFFINS, RÖKA LAX, POPPA POPCORN OCH **GRÄDDA PIZZA PÅ GRILLEN!**

Knepet är rätt temperatur och rätt tid. Rätt temperatur får du om du använder rätt metod!

Johan Drevhage har skapat ett eget ord för det: TEMPERATID.

TEXT: ELNA SIRKKA | FOTO: JAN-ERIK WEINITZ

De flesta av oss grillar som vi alltid har gjort, en god kött/fläskbit eller fisk och alltid på samma sätt.

- Nästan allt som du kan göra på spisen och i ugnen kan du göra på grillen. Misstagen är ofta för hög temperatur och för snabbt. Det handlar om rätt teknik, säger Bengt Sjöström, på restaurang Linnéa.

Johan Drevhage har grillning som hobby, till familjens stora glädje. Hemma hos familjen har man både brikettgrill, gasolgrill och en rökgrill. Under sommarhalvåret lever familjen på den väl tilltagna uteplatsen med sol hela dagarna. Pizza på grillen är hela familjens favorit.

- En annan av mina favoriter är grillade revben. Då ska de vara rätt grillade så att köttet nästan faller av benen, lite som i Asterix, säger Johan entusiastiskt.

GASOL- ELLER BRIKETTGRILL, vad är bäst och vad smakar bäst?

- Egentligen handlar det om vilken tid man har. Till vardags använder jag oftast gasolgrillen eller om vi är många som ska äta. Under helgen blir det brikettgrillen. Det finns blindtester där försökspersoner fått smaka mat från gasol- respektive brikettgrillning. 9 av 10 kan inte avgöra grillmetod, säger Johan.

Att det är männen som står för grillningen är inte konstigt säger Johan skämtsamt. Istället för att gå ut och jaga lägger männen ner bytet med visakortet; Starta brikettgrillen är som att göra upp eld; Att stå eldvakt ställer stora krav, samtidigt ska ju de stora världsfrågor lösas tillsammans med andra män. Det är vid det sista momentet som felen oftast begås.

- Jag ser ofta män som står och grillar med grilltången i ena handen och en blomspruta i den andra. Och locket ligger på marken bredvid! Helt fel, locket är halva funktionen av en brikettgrill. Om man dessutom står

och vänder köttet ofta torkar det ut.

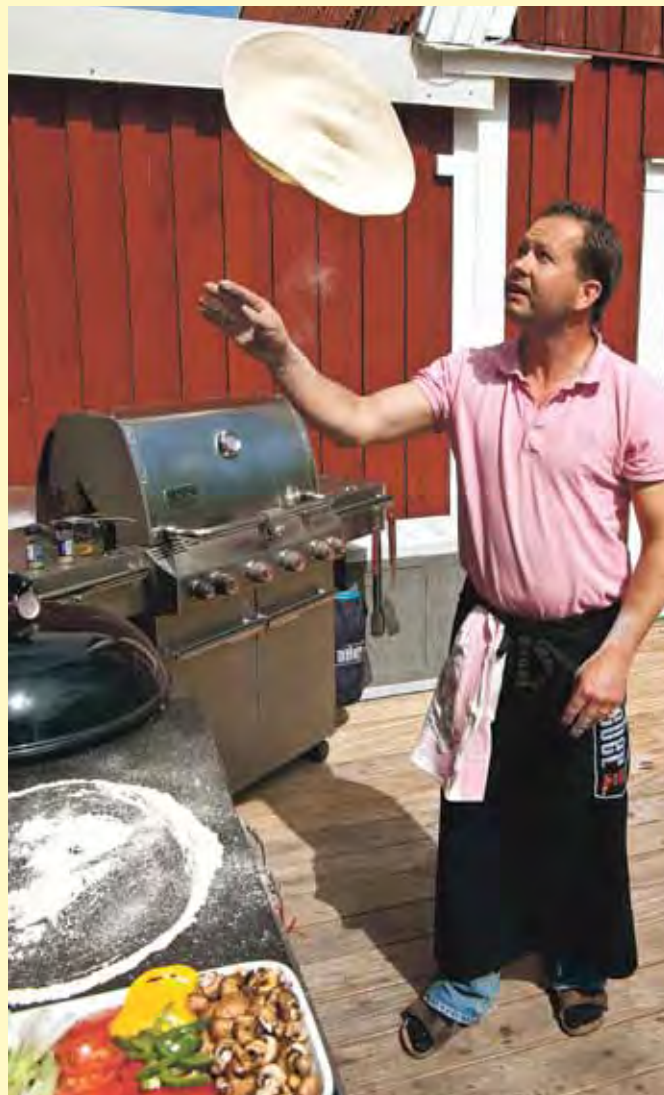
För att få ut det bästa av din grill bör du känna till fyra olika typer av grillmetoder: Direkt, indirekt, cirkulär och 50/50-grillning. För att kunna praktisera de här metoderna måste du ha en grill med lock. Locket till klotgrillen gör att den fungerar som en varmluftsugn.

DIREKT GRILLNING. I en gasolgrill tänder du grillen på full låga och lägger maten på grillgallret ovanför brännarna. Grillar du med briketter fördelar du briketterna jämnt över brikettgallret.

INDIREKT GRILLNING. I en mer avancerad gasolgrill stänger man av brännarna i grillens mitt. I en enklare modell, med bara en brännare, sänker du brännaren. Placera maten mitt på gallret. I en brikettgrill fördelar du de glödande briketterna jämnt på var sida på grillgallret. Placera en droppform (en aluminiumform) med lite vatten i den mellan briketthögarna. När du ska grilla t.ex. en köttstek eller skinka är det indirekt grillning som gäller. Indirekt grillning innebär att värmen stiger längs sidorna, går upp mot locket och ner över maten. Obs! Lyft inte på locket för ofta. Även när du ska baka t.ex. muffins är den rätta metoden indirekt grillning.

CIRKULÄR GRILLNING.

Som namnet antyder placeras briketterna i en ring hela vägen runt längs kanten av grillen. Även här skall du ställa en droppform i mitten. Den här metod passar till riktigt stora köttstycken. Har du en pizzasten, eller annan typ av stenplatta, kan du grädda pizza, kakor och bröd på stenen!

PIZZA - SÅ HÄR GÖR JOHAN!

• Här är det fråga om cirkulär grillning, alltså ej glöd under pizzastenen. Lägg briketterna i en ring runt grillen.

• Ha ventilerna maximalt öppna (både på locket och under grillen).

• Pizzadegen får inte vara för kall. Tryck ut degen med tummarna och handflatan. Arbeta inifrån och ut. Degen ska vara lagom seg.

• Lägg den utbakade degen på den varma pizzastenen. Du kan "montera" pizzan direkt på grillen. (Red anm: Viken tjejl skulle använda ordet montera för att dekorera/lägga samman ...).

• Bra produkter är mycket viktigt för ett bra resultat. På den här pizzan valde Johan

hemmagjord tomatsås, västerbottenost, skinka, tomat, mozzarella. Krydda efter smak. Smörj kanterna med lite olja.

• Om du vill kan du lägga på lite "rökspån" och få en form av torr rökning.

• Efter cirka 10 minuter kan du njuta av en otroligt god pizza.

Inom parentes: Johan har för 10 år sedan arbetat inom pizzabranschen!

**Hur kan jag
påverka mina
hushållsutgifter?**

**Sänk dina
energikostnader.
Spartips och
premiärerbjudande
på dinel.se**

DinEl är en ny sorts elhandelsföretag som lyssnar på vad kunderna tycker innan vi tar fram olika erbjudanden. När vi fick reda på att miljöengagemanget var stort ute i stugorna införde vi förnybar el som standard till alla privatkunder. Kravet på schyssta priser möter vi med ett suveränt premiärerbjudande. Så gå in på dinel.se du också. Det lönar sig garanterat.

**PREMIÄR-
ERBJUDANDE
PÅ DINEL.SE**

Tillsammans blir vi bättre

UNIK VATTENRENING PÅ INSTÖN - STUGÄGARE HÄMTAR DRICKSVATTNET FRÅN HAVET

TEXT: LARS BÄRTÅS | FOTO: JAN-ERIK WEINITZ

När brunnsvattnet blev salt bestämde sig stugägarna på Instön för att tillvarata en outtömlig resurs.

Nu ska havsvattnet från Fasholmsviken bli rent dricksvatten – med hjälp av en avsaltningsanläggning.

Nöjda stugägare. Snart vankas det rent vatten i kranarna hos Bo Edström, Bernhard Olander och Maria Petersson, vars samfällighetsförening investerat i ett unikt kretsloppssystem med renat havsvatten.

DEN SLINGRANDE VÄGEN längs Fasholmsviken på Instön är kantad av ledningsmateriel för vatten och avlopp. En grävmaskin jämnar ut en plattform ovanför viken där avsaltningsanläggningen ska placeras. Och längre in på ön iordningställer några män ett reningsverk, dimensionerat för 10 hushåll.

– Vi arbetar så mycket vi hinner och räknar med att hela anläggningen som inkluderar vatten- och avlopp ska vara klar i slutet av juli, berättar Bo Edström.

Bo Edström är pensionerad ingenjör med lång erfarenhet av anläggningsprojekt. Utan honom skulle det här projektet inte blivit verklighet, menar medlemmarna i Fasholmens VA-samfällighetsförening.

– Han har drivit projektet från start och hade vi hyrt in en konsult med liknande kompetens skulle vi fått betala en mycket hög slant, säger föreningsmedlemmen Bernhard Olander.

– Men alla har ställt upp och jobbat. Se på isoleringsmaterialet till rören, det har Maria hjälpt till att känka på, säger Bo och nickar glatt mot Maria Petersson som också ingår i föreningen.

SAMFÄLLIGHETSFÖRENINGEN INKLUDERAR idag sju fastigheter med sammanlagt 10 hushåll. Fritidshuset är spridda längs bergknallarna på ön vilket gör servisdragningen lite komplicerad.

– Det krävs ett ordentligt pumpsystem för att skicka upp vattnet från viken och man kan inte spränga hur mycket som helst i berget. För servisledningarna till husen använder vi rör med värmekabel, så kallade Polarrör, som kan läggas direkt på berget och som klarar upp till 40 graders kyla, berättar Bo Edström.

Vatten- och avloppsfrågan har stötts och blötts av föreningen sedan 2005. Det var då man började märka att de djupborrade brunnarna tog in saltvatten.

– Förmodligen berodde det på att grundvattennivån sjönk, problemet förvärrades under sommar- och höstsäsongen, märkte vi.

VA-lösningarna.

1. Det renade havsvattnet lagras i en stor tank som just anlänt till ön.

2. Distributionsledningar för vatten och avlopp leds från en pumpstation till fastigheterna.

3. Råvattenledningen till havet är färdig att kopplas på.

4-5. Avloppsarbetet pågår. Reningsverket ska ta hand om avloppet från 10 hus-håll, men har kapacitet för några ytterligare fastigheter i framtiden

DET ENKLASTE ALTERNATIVET skulle vara att dra in kommunalt vatten till stugorna. Men markägarförhållanden på ön omtintgjorde denna lösning. Avloppsfrågan skulle kunna lösas med enskilda reningsverk, men från kommunen blev svaret nej.

– Kommunen godkände inte ett ytterligare utnyttjande av grundvattnet för avloppen.

I detta läge började föreningen leta efter en annan lösning för vattenförsörjningen. Vore det till exempel möjligt att använda havsvatten? Tekniken för avsaltning finns ju idag och används till exempel inom marinen.

– Vi besökte en avsaltningsanläggning för att se hur tekniken fungerade. Vi tog med oss prover och testade även att koka kaffe på vattnet, det gick alldeles utmärkt att dricka!

EFTER DISKUSSIONER MED KOMMUN och länsstyrelse, en hel del pappersarbete och förhandlingar med olika materialleverantörer är arbetet igång sedan i mars i år. Ett dykföretag

har lokaliserat ett område på havsbotten, på sex-sju meters djup, där det är lämpligt att lägga råvattenintaget. Vattnet leds via en råvattenledning till en pumpbrunn och därifrån vidare till anläggningen som avsaltar och renar vattnet. Avsaltningen görs med så kallad omvänd osmos (se faktaruta nedan).

– Processen innebär att en del av råvattnet, ungefär 40 procent avsaltas och kan tas tillvara medan resterande vatten skickas tillbaka i havet. Det avsaltade vattnet passerar därefter ett mineralfilter som berikar vattnet med smak och justerar pH-värdet, förklarar Bo Edström.

Från anläggningen leds dricksvattnet till en stor lagringstank. Vattnet renas därpå genom uv-ljus och leds till en pumpstation som kan vidare distribuera vattnet till fastigheterna.

– Vi räknar med en kostnad på 20-40 kronor per kubikmeter vatten. Varje fastighetsägare debiteras efter hur

mycket vatten man förbrukar, vilket man kan avläsa på vattenmätarna.

Kretsloppssystemet fullbordas med avloppsreningsverket som tar hand om utsläppen från stugorna och skickar tillbaka vattnet i viken – i betydligt renare skick än havsvattnet!

BO, BERNHARD, MARIA och de övriga medlemmarna i Fasholmens samfällighetsförening ser fram emot dagen då de kan öppna kranarna i stugorna. Då är det slut på saltsmakande brunnsvatten och kånkandet på dricksvattendunkar.

– Då ska vi ordna en vattenfestival, i kombination med en rejäl "skitfest"!, skrattar de.

OMVÄND OSMOS - SÅ FUNGERAR DET

Osmos är en naturlig process som används för att koncentrera en saltlösning. Med omvänd osmos avsaltas vattnet genom utspädning.

Detta sker genom att vattnet pumpas under högt tryck genom ett eller flera spirallindade membran.

Membranen är halvgenomsläppliga och släpper i stort sett bara igenom vattenmolekyler. Det salta vattnet avleds från osmosenheten via en separat avloppsslang, medan det avsaltade vattnet passerar en konduktivitetsmätare för kontroll. För att vattnet ska bli välsmakande och inte aggressivt strömmar det genom ett mineralfilter och uv-ljus innan det distribueras ut fastigheterna.

Bo Edström har drivit projektet från start och har lagt ner mycket tid på att studera olika lösningar.

Dricker du ohälsosamt radioaktivt vatten?

Testa ditt vatten!

Cirka 50 000
brunnar i Sverige
har hälsofarligt vatten med
för hög radonhalt som
måste åtgärdas.

Radonett är Europas mest
sålda och effektiva radon-
avskiljare. Den ger högsta
reningsgraden av radon i
samtliga tester utförda av
bland annat SSI.

Så sluta oroa dig för om
ditt brunnsvatten inne-
håller radon eller andra
föreningar som påverkar
din familjs hälsa.

Börja med Callidus vatten-
analys så får du klara
besked om vattnet behöver
åtgärdas eller inte.

Kontakta oss redan idag så berättar vi mer!

CALLIDUS

031-99 77 00 www.callidus.se

RADONETT

0248-102 78 www.radonett.com

BOT MOT DÅLIGT BRUNNSVATTEN

TEXT: LARS BÄRTÅS | FOTO: JAN-ERIK WEINITZ

Det är långtifrån alla brunnar som ger klart, luktfritt och välsmakande dricksvatten. Men med rätt teknik kan i princip all sorts brunnsvatten renas.

Problem med brunnsvattnet beror oftast på naturliga processer i marken, till exempel bildning av svavelväte eller utfällningar av metaller från berggrunden. Även om vattnet inte är skadligt för hälsan kan det kännas oaptitligt att dricka och använda.

Förutom dålig smak, lukt och färg kan vattnet påverka vattenledningar och hushållsmaskiner. Det kan även missfärga sanitetsporslinet, kläderna i tvätten och ge blonda personer en gröntonad kalufs!

Går det att råda bot på alla dessa olika problem? Ja, med rätt teknik kan i princip all sorts brunnsvatten renas. Ibland kan det

räcka med en filterpatron som kostar mindre än en tusenlapp. I andra fall kan det krävas ett kombinationsfilter som tar hand om flera olika föroreningar samtidigt. Priset varierar mycket mellan olika system och fabrikat.

LITEN CHECKLISTA över vanliga vattenproblem: **BRUNMÖRKA BELÄGGNINGAR.** Beror vanligtvis på förhöjda halter av järn och mangan. Utfällningarna blir påtagligast vid högre temperaturer och när vattnet kommer i kontakt med luft. Detta innebär att varmvattnet ser rostigare ut än kallvattnet. Färgen på vattnet kan vara gulaktigt med metallisk smak. Problemet kan förekomma både i grävda och borrade brunnar.

Åtgärd: installera ett järnfilter.

GRÖNT HÅR OCH PORSLIN. En indikation på lågt pH-värde. Det sura vattnet kan orsaka frätskador på rör och maskiner, vilket ökar risken för vattenläckage. Problemet med "grönt hår" och

gröna beläggningar förekommer i hus med kopparledningar. Smaken på vattnet kan vara svagt besk och metallisk.

Åtgärd: installera ett avsyrningsfilter/pH-filter.

GRUMS OCH MOSSLUKT. Vattnet som luktar "mossa" eller "jord" kan ha inslag av humus (mikroorganismer). Humus kan även ge vattnet en grumlig och gulaktig ton. Problemet kan till exempel bero på att ytligt vatten läcker in i en grävd brunn, men det kan även förekomma i djupbörad brunn. En mikrobiologisk analys rekommenderas för att se ifall det även finns skadliga bakterier.

Åtgärd: installera ett humusfilter med aktivt kol.

LUKT AV "RUTTNA ÄGG". Lukten är tydligast när man duschar men känns även när man spolrar i kranen.

Forts sid 10

VATTENRENING
Skräddarsydda filter som åtgärdar kalk, järn, mangan, svavelväte, lågt pH, lukt, färg, smak m.m. – Vi kan vattenrening

Det är ditt vatten, ta kontroll över det!

Gratis provtest av ditt dricks/brunnsvatten
Nu 0:- (ord. pris 250:-)
Grumlighet, lukt, färg, pH, järn, hårdhet, TDS, konduktivitet.
Max 1 fast/hushåll, gäller t om 090626.
Ta med en flaska vatten minst 0,5 lit, ta även med ev. tidigare provsvar så kan någon av våra experter hjälpa dig med att hitta den bästa lösningen på ditt specifika behov.

JMS
VATTENRENING

www.jms-vattenrening.se
Brodalsv. 1 Hus B • 433 38 Partille • Tel: 031-24 40 40

Rent vatten – Det är klart!

Vi tillverkar kemikaliefria vattenreningsfilter med funktionsgaranti.

AQUA INVENT AB

ENVIRO
FILTER

Koppargatan 18, 234 35 LOMMA
Tel. 040-41 31 35, Fax. 040-41 20 52
E-post info@aquainvent.se, www.aquainvent.se

RENT VATTEN
UTAN KEMIKALIER

EG filtret tar bort:
Järn - Mangan - Lågt pH
Svavelväte - Aggressiv kolsyra
Rostfritt stål 2333.
Manuell renspolning 2-3 ggr/år

EG VATTENFILTER
Pl. 8232 444 92 Stenungsund
Tel/fax 0303-524 45
www.egvattenfilter.se

AVSALTNINGSANLÄGGNINGAR

- Helautomatisk
- Låg strömförbrukning
- Från 1-10,000 kubik/24 tim.
- Mer än 2300 installationer sedan 1980

Enwa AB
Backa Strandgata 8
422 46 Hisings Backa
Tel: 031 - 742 92 50
Fax: 031 - 742 92 60
www.enwa.com
info@enwa.se

Problemet förekommer i djupborrade brunnar och beror på att vattnet är syrefattigt och innehåller svavelväte. Svavlet kan även ge svarta beläggningar på silverbestick och smycken.

Åtgärd: Vattnet som pumpas till hydropressen syresätts med luftinjektor/syreaktivator. Efter hydropressen används en avluftare som ser till att vattnet flödar normalt, utan "pys", när man öppnar kranarna.

BRÄCKT VATTEN. I kustområden ligger det söta grundvattnet som en kudde över det djupare liggande saltvattnet. Bli brunn för djup eller vattenuttaget för stort dras saltvattnet upp i brunnen. Djupborrade brunnar i inlandet kan också drabbas om de ligger i anslutning till en så kallad relik sjö med inkapslat saltvatten.

Åtgärd: Brunnen bör kontrolleras. Olika reningsmetoder kan minska problemet, till exempel omvänd osmos eller avjonisering.

SMAK- OCH LUKTFRITT – MEN RADIOAKTIVT. Djupborrade brunnar kan ge vatten med hög radonhalt, särskilt i områden där berg-

grundens halt av uran och radium är högre än normalt. Radonet är en osynlig radioaktiv gas som frigörs när vattnet kommer i kontakt med luft. Långvarig kontakt med radon ökar risken för lungcancer.

Åtgärd: installera en radonavskiljare.

TA PROV PÅ BRUNNSVATTNET! Om du har egen brunn är det lämpligt att ta ett vattenprov ungefär vart tredje år. Ta även prov om miljön i ditt område förändrats, till exempel om det anlagts nya avlopp. "Mikrobiologiskt prov": visar om det finns bakterier i vattnet.

"Kemiskt prov": visar om det finns metaller, fosfat, nitrat, fluorid mm.

"Radonprov": visar om det förekommer radon, en radioaktiv gas.

Om man har småbarn kan det vara lämpligt att ta nitratprov, särskilt om man har en grävd brunn intill gödslad mark, och eventuellt fluorid om man har en borrhäls brunn. Detta brukar ingå i kemiskt prov.

Kontakta kommunens miljökontor eller ett ackrediterat analysföretag för mer information om hur provtagningen går till.

Om man har småbarn kan det vara lämpligt att ta nitratprov, särskilt om man har en grävd brunn intill gödslad mark, och eventuellt fluorid om man har en borrhäls brunn.

Vad kostar det att rädda vår miljö?

Ja, med en innovativ Bosch-värmepump blir det pengar över!

ROT-avdraget gör Bosch värmepumpar till en ännu bättre affär. Nu är rätt läge att se över din uppvärmning.

Bosch har ett komplett sortiment värmepumpar för alla villor och förhållanden. Nu presenterar vi **Bosch EHP EAS**. Den är både frånluftsvärmepump och jord-/bergvärmepump. Därmed uppnås dubbel effekt och extra stor besparing.

Mer information om våra produkter och din närmaste installatör hittar du på: **www.boschvarme.se**

Emendo® – renar vatten

reningsverk för 30 - 4000 personer.

Under 38 år har Emendo byggt reningsverk som anpassats och förbättrats i takt med förändrade krav. Såväl nybyggnationer som ombyggnader av gamla tillhör vår normala verksamhet.

Minibed MKB(h)

Viktiga egenskaper är:

- hög driftsäkerhet
- stabil och enkel process
- stora belastningsvariationer klaras enkelt
- låg energiförbrukning få rörliga delar.
- servicedetaljer lätt åtkomliga.
- lätt anpassningsbar – många varianter.

Emendo levererar till Instön! (se separat artikel i denna tidning)

Emendo AB

Centrumvägen 55
834 31 Brunflo

tel: 063-218 20, fax: 063-226 28
e-post: info@emendo.se
hemsida: www.emendo.se

RADON I BRUNNSVATTNET – EN OSYNLIG FARA

TEXT: LARS BÄRTÅS

Omkring 10 procent av alla bergborrade brunnar har förhöjda halter av radon. Även ämnen som uran och arsenik är vanligare än vad man tidigare trott, visar undersökningar från SGU.

Radon är en osynlig radioaktiv gas som kan förekomma i byggnadsmaterial, mark och i brunnsvatten. När det gäller brunnar förekommer radon enbart i djupborrade brunnar där gasen överförs till vattnet via berggrunden.

- Även om man bor i ett område där marken inte innehåller radon så kan det finnas i berggrunden. Allt beror på förhållandena i det vattenmagasin varifrån man hämtar vattnet, säger Britt-Marie Ek på SGU.

DET KRÄVS ETT SÄRSKILT VATTENPROV för att mäta radonhalten i dricksvattnet. Provet tas i en gastät glasflaska och mäts på laboratoriet

i en så kallad gammasppektrometer, som visar hur hög radonhalt provet har.

- Inför en provtagning bör man i första hand vända sig till kommunen som kan ge råd och som även har kontakt med ackrediterade laboratorier, säger Britt-Marie Ek.

Eftersom radon är en gas finns det stor risk att radonet övergår från vattnet till inomhusluften. Man bör därför alltid mäta radon i inomhusluft om man upptäcker förhöjda radonhalter i vattnet.

FÖRUTOM RADON KAN DET FINNAS skäl att undersöka förekomsten av uran och arsenik i grundvattnet, menar Britt-Marie Ek.

- Uran är nästan dubbelt så vanligt förekommande som radon i våra brunnar. Även arsenik bör man vara observant på, gränsvärdena för arsenik har på senare tid ändrats till högst 10 mikrogram/liter.

RADON I VATTEN. Dricksvatten som innehåller mer

än 100 Bq/l klassas som tjänligt med anmärkning och vid mer än 1000 Bq/l bedöms vattnet vara otjänligt för användning som livsmedel.

Riskerna med att dricka radonhaltigt vatten är små. Däremot innebär radonet en hälsorisk när det övergår till inomhusluften och fastnar i luftrör och lungor. Strålsäkerhetsmyndigheten bedömer att radon som överförs från hushållsvatten till inomhusluft kan ge upphov till någriotal av de 450 som drabbas av lungcancer, orsakad av radon i Sverige.

BIDRAG FÖR RADON I VATTNET?

Indirekt finns det bidrag att söka för att åtgärda radon i vatten. Om vattenradonet påverkar så att radonhalten i inomhusluften överstiger 200 Bq/m³ går det att få bidrag.

NY TEKNIK AVLÄGSNAR RADON I BRUNNEN

Idag finns teknik som gör det möjligt att både rena vattnet och avskilja radon redan i brunnen, utan att använda filter.

RADON

Dricker du radioaktivt vatten?

Radonett är Europas mest sålda och effektiva radonavskiljare. Radonett har den högsta reningsgraden av radon i samtliga tester i bland annat SSI (Statens Strålskyddsinstitut) och råd & rön.

RADONETT

- garanterar en reningsgrad av radon på 97–99,9 %
- tar bort svavelväte, metangas och CO₂
- höjer pH-värdet till ca 7,5 på naturlig väg utan kemikalier

Uppskattningsvis finns det ca. 50.000 brunnar i Sverige som har hälsofarligt vatten med för hög radonhalt som måste åtgärdas!

Radonett ger dig och dina barn ett sunt och friskt vatten!

Försäljning: ring 0248-102 78 så hjälper vi dig
Radonett, Box 64, 795 21 Rättvik

www.radonett.com
info@radonett.com

))) Radonutredning i VÄST AB

- Rådgivande korttidsmätning vid husköp
- Radonutredning och åtgärdsförslag i fastigheter
- Vattenradon – Analys och åtgärdsförslag

OMSORG TRYGGHET KVALITET

Pettersbergsvägen 2, TROLLHÄTTAN
Tel: 0520-732 23, 073 140 79 41 • E-post: info@radonutredning.se
www.radonutredning.se

"I am no plastic bag lady"

Succén fortsätter! Det är många som mer än gärna tar med sig en egen påse på shoppingturen. I Danmark är det redan förbjudet med plastpåsar i butikerna! Bli en medveten konsument du också. Köp en rejäl och bekväm tygpåse som varar.

Pris från **59 kr/st** (+ porto)

Ring/mejla till Marita Åman, tel 0920-196 88, 0703-34 46 82
mejla: 0920.19688@telia.com

VIKTIGT MED MILJÖGODKÄNT AVLOPP

TEXT: LARS BÄRTÅS

BILD: IFO SANTÅR AB

Många villaägare har ett enskilt avlopp som inte uppfyller dagens miljökrav.

En ny och godkänd avloppslösning kan gagna såväl miljön som din egen hälsa.

NATURVÅRDSVERKET FASTSTÄLLER reglerna, kommunen har tillsynen och fastighetsägaren ser till att det fungerar. Så ser ansvarsfördelningen ut kring ett enskilt avlopp.

– Det kan vara svårt för en fastighetsägare att själv bedöma om ens avloppsanläggning uppfyller miljökraven. Man kan tillsvidare avvakta ett besked från kommunens miljökontor, och planerar man att bygga om anläggningen bör den inspekteras innan

Eftersom varje avloppsanläggning bedöms från fall till fall, utifrån markförutsättningar mm, bör du alltid först ta kontakt med din kommuns miljökontor.

Minireningsverket

**Det driftsäkra
Minireningsverket**

Inga mekaniska pumpar
Inga rörliga delar
Ingen el
nere i själva tanken

BIO CLEANER®
För enskilt avlopp

Ta hand om
slamtömningen själv

AB Evergreen Solutions

Tel. 031- 760 85 44

08-5000 55 84

www.egreen.se

info@egreen.se

Finns i flera storlekar

**EU-certifierat
framtidssäkrat**

BioKube – en ny generation av minireningsverk

BioKube Venus – kompakt minireningsverk för 1 hushåll (höjd 185 cm, diam. 110 cm)

- Minireningsverk för 1-12 hushåll.
- Klarar dagens högst ställda reningskrav för organiskt material, kväve och fosfor.
- Typgodkänt = oberoende kvalitetssäkring (enligt EU-standard CEN 12566-3).
- Oslagbart minireningsverk för fritidshus – reningsförmågan bibehålls trots lång frånvaro (upp till 6 månader).
- Kompletterat tillsammans med en slamavskiljare, t.ex. trekammarbrunn. OBS. Din befintliga slamavskiljare kan eventuellt användas.
- BioKube reningsverk finns även i storlekar för 15 hushåll och uppåt.

ifo
VATTENRENING

Kontakta IFO Vattenrening för mer information!
08-445 95 40

www.ifowater.se

Godkänd!

Framtidens toaletter är Svanentestade!

MullToa 60 den enda svenska miljögodkända toaletten
Godkänd i alla kommuner • Hygienisk och enkel tömning
Kvalitetstestad • Lätt att sköta • Enkel installation
Slutet system – inget avlopp • Ekonomisk

För Broschyr ring
031-42 46 55

Fax 031-424908
www.mulltoa.com

TEMA AVLOPP

man sätter igång med någon åtgärd, säger Eva-Lotte Sandin på Naturvårdsverket.

Sedan augusti 2006 finns nya allmänna råd om små avlopp. De nya råden ställer mer långtgående krav på rening än tidigare.

– De tidigare råden var inriktade på hur man skulle konstruera sin avloppsanläggning, medan de nya råden utgår från anläggningens miljöpåverkan, det vill säga vad som släpps ut, säger Eva-Lotte Sandin.

ENLIGT MILJÖKRAVEN RÄCKER DET INTE idag med en vanlig trekammarbrunn för att rena avloppsvattnet. Det krävs ytterligare en reningsmetod efter slamavskiljningen, till exempel i form av en infiltrationsbädd. I särskilt känsliga områden som bedöms ha "hög skyddsnivå" kan det krävas ett slutet system där det inte får ske några utsläpp överhuvudtaget.

– **UTBUDET AV AVLOPPSLÖSNINGAR** är väldigt stort och det finns tyvärr ingen enhetlig policy över vilka anläggningar som godkänns. Man bör därför i första hand vända sig till

kommunen för att få råd, säger Gunilla Strömquist på miljö- och hälsoskyddsavdelningen, Stenungsunds kommun.

ATT BYGGA OM ELLER ANLÄGGA ett nytt avlopp innebär en stor investering. Passa på att samordna arbetet med andra åtgärder i huset, det brukar både vara praktiskt och ekonomiskt.

– Det är även en bra idé att försöka lösa avloppsfrågan gemensamt med grannarna. Vissa system som till exempel minireningsverk lämpar sig bättre för en samfällighet än för en enskild fastighet, säger Gunilla Strömquist.

TÄNK PÅ!

Eftersom varje avloppsanläggning bedöms från fall till fall, utifrån markförutsättningar mm, bör du alltid först ta kontakt med din kommuns miljökontor. Kommunen kan ge vägledning om lämplig avloppslösning och hur du går tillväga. Se även information på www.avloppsguiden.se

VI UTFÖR:

Mark och anläggningsarbeten
som husgrunder, enskilda avlopp,
dränering, trädgårdsanläggningar,
sten och plattsättningar
samt rivningsarbeten.

VENAB
0340-62 64 75 • 0705-59 19 60

Gräver • Schaktar • Planerar • Transporterar

Reningsverk för enskilda avlopp

- din investering i framtiden

Våra flexibla minireningsverk för enskilda avlopp passar alla markförhållanden och tomtlägen.

Kontakta oss så hjälper vi dig att utforma ditt avlopp.

Unik anläggning ovan jord
Kräver ej kommunal slamtömning!

Biovac Sverige AB
Tel: 031-774 20 90
Mail: info@biovac.se
www.biovac.se

Biovac är marknadsledande i Norden inom produktion och leverans av minireningsverk. Vi har sedan 1982 levererat mer än 6000 reningsverk till privatpersoner och kommuner.

Vi har den säkra lösningen för ditt avlopp

Uponor minireningsverk är den säkra och trygga lösningen för ditt avlopp. Den enkla och tillförlitliga konstruktionen ger en driftsäker och ekonomisk reningsanläggning för 1-2 hushåll. Enkel installation och minimalt med underhåll.

Försäljning och service
SBR Miljöteknik Jimmy Kwick
Tel 0734-04 05 32

uponor

VENAB

VENA ENTREPRENAD AB

Här är lite av vad VENAB kan erbjuda dig som kund:

- Minireningsverk & avloppsanläggningar
- Mark & anläggningsarbeten
- Dräneringar
- Gräv & schaktning
- Dikning
- Stensättningar

Kom ihåg!
Utnyttja regeringens nya
ROT-avdrag!
Vi utför det mesta
inom entreprenad.

Vi samarbetar med
Dahl Mark & VA
Komplett sortiment
inom Vatten & Avlopp

0303-220401 • www.venab.com • info@venab.com

VANLIGA AVLOPPSSYSTEM

TEXT: LARS BÄRTÅS

INFILTRATIONSANLÄGGNING/MARKBÄDD:

I en ordinär infiltrationsanläggning går avloppsvattnet till en slamavskiljare (trekammerbrunn) och därefter till en fördelningsbrunn som delar upp vattnet på ett antal spridningsledningar. Dessa är perforerade så att vattnet kan spridas i marken.

Om grundvattnet eller berggrunden är för nära markytan brukar man anlägga infiltrationen på en kulle som prepareras med makadam. För att leda vattnet uppåt kullen behövs som regel en pump. Denna är antingen integrerad i slamavskiljaren eller placerad mellan slamavskiljaren och infiltrationen.

Om infiltrationen inte kan ordnas på naturlig väg kan man anlägga en markbädd. Reningen sker då i en begränsad jordvolym bestående av skikt med markbäddssand som vattnet långsamt filtreras igenom. Via uppsamlingsledningars leds det renade vattnet bort till ett dike eller annat vattendrag.

Kostnad: Ordinär infiltrationsanläggning, inklusive arbete: 40 000-50 000 kronor. Infiltration på kulle eller markbädd: 50 000-70 000 kronor.

Fördelar: Vanlig och beprövad teknik, förhållandevis billigt.

Nackdelar: kräver mycket utrymme och ingrepp på tomten.

KOMPAKTFILTER/BOX:

Det finns två typer av kompaktfiler. Den ena typen består av moduler av poröst material som placeras ovanpå markbäddssanden i en infiltrations- eller markbädd.

Den andra typen är en "allt-i-ett-lösning", bestående av en box med kammare och filter. I vissa modeller finns fosforbindande material, i andra kan man installera det som tilläggsutrustning

Kostnad (kompaktfilerbox): 30 000-60 000 kronor.

Fördelar: lämpar sig för små, bergiga tomter och kräver inte mycket utrymme då boxarna är relativt små.

Nackdelar: kräver underhåll och utbyte av filter. Vissa system uppfyller inte kommunens miljökrav.

MINIRENINGSVERK:

Fungerar enligt samma princip som ett kommunalt reningsverk med både mekanisk, biologisk och kemisk rening. Det renade vattnet bör uppnå badvattenkvalitet. Ett serviceavtal krävs för att anläggningen ska godkännas av kommunen.

Kompleta system för villor eller gemensamma hushåll finns i flera olika fabrikat. Se till exempel Avloppsguidens produktlista: www.avloppsguiden.se/ent_pro/ent_pro_mini.htm

Kostnad: 60 000-100 000 kronor.

Fördelar: Miljövänligt, komplett system, särskilt bra för gemensamhetsanläggning.

Nackdelar: kräver regelbunden service och viss driftkostnad.

OBS! Vissa system uppfyller inte alla kommuners miljökrav. Kontakta din kommun för mer information.

Ny branschorganisation

På initiativ av Evergreen Solutions finns planer på att starta en branschorganisation för minireningsverk i Sverige.

RENINGSVERK

Produktinformation från leverantörer

BioKube

är ett biologiskt-kemiskt minireningsverk för ett hushåll och uppåt. Bio-Kube är komplett tillsammans med separat slamavskiljning, i ny eller befintlig konventionell slamavskiljare.

Reningstekniken är väl anpassad för småskalig vattenrening; den är mycket driftsäker och klarar starkt varierande avloppsbelastning med goda reningsresultat. T.ex. kan den biologiska reningsförmågan bibehållas i flera månader vid obebott hushåll (fritidshus).

Med BioKube finns alla förut-

sättningar för långsiktigt god drift. Det är driftsäkert, enkelt för ägaren att underhålla, har serviceavtal, larmsystem, uppbyggt med få mekaniska delar, funktionsgaranti är minst 20 år m.m.

www.ifowater.se

Biovac

Med ett Biovac minireningsverk klarar man att rena sitt avlopp till Naturvårdsverkets krav på hög skyddsnivå, oavsett markförhållanden eller tomtlägen.

Minireningsverket kan antingen grävas ned eller placeras ovan jord i ett anläggningsrum. Det är ett slutet system där all rening sker inne i reningsverket och inte i marken. Alla Biovac minireningsverk är certifierade och godkända enligt EN 12566-3, vilket är en oberoende standardiserad provningsmetod.

Biovac reningsverk har levererats sedan 1982 och de allra flesta, drygt 6 000, är fortfarande i drift, vilket borgar för en lång livslängd och låga driftkostnader.

Anläggningen kan också utrustas med slamtork vilket tar bort behovet av kommunal slamtömning.

Bio Cleaner

Fördelen med Bio Cleaner är att den helt saknar rörliga delar, mekaniska pumpar och el nere i själva reningsverket!

Vattnet är renat när det lämnar reningsverket. Det luktar ej illa och finns i flera storlekar

Reningsverket är EU-certifierat enligt EN 12556-3. Det finns över 10 000 installerade reningsverk i 18 länder (Sverige och övriga Europa). Driftkostnad är ca 250-

300kr / månaden. Inkl el, kemikalier och service. Elkonsumtion är cirka 1kWh/dygn. Evergreen erbjuder serviceavtal med ett besök i halvåret. Säljs av AB Evergreen Solutions www.egreen.se

Wehoputs

är dimensionerad för att klara avloppsvatten från 1-240 hushåll.

Klarar de tuffare kraven som Naturvårdsverket ställer.

Alla reningsverk levereras färdigmonterade och testade från fabrik.

De två mindre reningsverken skall inte slamsugas. Allt kompos-
teras från en biologiskt nedbrytbar
slamfilterpåse. Levereras med för-
ankringspaket. Minireningsverken
är biologiskt/kemiskt fungerande

för allt avloppsvatten.

I anläggningar för tre hushåll
eller mer ingår GSM-modem för
larmenhet.

www.wehoputs.com

Topas

Med Topas Vatten kan du känna
dig trygg. Topas Vatten har mini-
reningsverk för 1-50 hushåll, som
har hög reningsgrad med inbyggt
självrenande sandfilter.

Reningsverken har en stabil
biologisk process även vid ojämn
belastning. Topas har UV-filter eller
Topas Filtra (kalkfilter) för efterbe-
handling vid känsliga vattendrag.

De har en egen serviceorganisa-
tion med processkunskap.

www.topasvatten.se

Biotrap CS

Minireningsverket BioTrap C5
från Ifö EcoTrap

Ifö EcoTrap utvecklar, tillver-
kar och säljer produkter och
system för enskilda avlopp.

Vi ingår som del i Ifö Sanitär
AB som är Nordens största
tillverkare av sanitetsprodukter
för badrum och kök.

Ifö EcoTrap:s mest kända
produkt är minireningsverket
BioTrap som funnits på mark-
naden sedan år 2000. och som
deltagit i projektet Bra Små Avlopp
med goda resultat som följd.

Inom Ifö EcoTrap har man nu ut-
vecklat sitt minireningsverk vidare
och tagit fram ett nytt kompakt
minireningsverk med integrerad
slamavskiljare, BioTrap C5.

Detta nya minireningsverk är en
vidareutveckling byggd på erfaren-
het av mer än 1000 installerade
BioTrap-anläggningar i Sverige, och
som renar allt hushållsavloppsvat-
ten och uppfyller Naturvårdsver-
kets Allmänna Råd gällande hög
skyddsnivå.

www.ifoecotrap.com

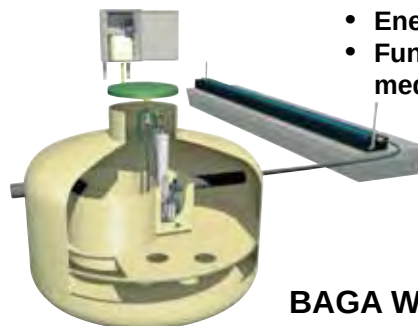
Bäst i test

Water Technology
BAGA

Reningsverk för enskilda avlopp

BAGA Easy är ett effektivt och lättskött reningsverk för
enskilda avlopp. Fungerar lika bra för permanent som
för fritidsboende.

BAGA Easy reningsverk har blivit utsett som klass 1
verk enligt länsstyrelsernas stora test av alla renings-
verk på den svenska marknaden

- Enkelt och driftsäkert
- Energisnålt
- Funktionsövervakning med sms-meddelanden

BAGA Water Technology
Vattenrening och miljötänkande

Karlskrona Tel: 0455-616150
Göteborg Tel: 031-7607655

E-mail: info@baga.se www.baga.se

BESTÄLL NU
och få en värdecheck*
med 5000:- på
Ifö produkter

Ifö BioTrap C5

Kompakt minireningsverk för upp till 5 PE

Nytt kompakt minireningsverk med
integrerad slamavskiljare från Ifö EcoTrap
som renar allt hushållsavloppsvatten och
uppfyller Naturvårdsverkets Allmänna Råd
gällande hög skyddsnivå. Denna vidare-
utveckling är byggd på erfarenhet av mer
än 1000 installerade BioTrap-anläggningar
i Sverige.

Redan idag dimensionerat för framtidens
normer och miljökrav. Kan installeras intill
sjöar, vattendrag och miljö känsliga marker.

NYHET

Specialisten på fristående
avloppssystem. Nordens ledande
och mest kompletta leverantör.

Ifö EcoTrap

* Erbjudandet gäller tom 30 Aug 2009,
erhålls vid tecknande av serviceavtal.

Ifö Sanitär AB, EcoTrap, Box 140, 295 22 Bromölla
Tel: 0456 - 48110, ecotrap@ifo.se, www.ifoecotrap.com

Arbete med avlopp ger HUS-avdrag

Om du har eget avlopp som behöver åtgärdas är det läge att passa på. Det nya HUS-avdraget innefattar alla markarbeten som görs i direkt anslutning till bostaden.

Listan över de avdragsberättigade åtgärderna finns på Skatteverkets hemsida. HUS-avdraget gäller bland annat vissa typer av markarbeten som berör "bostadens primära funktion".

- Anläggning och renovering av enskilt avlopp ingår i de bidragsberättigade åtgärderna, vilket är glädjande för alla dem som behöver uppdatera sina gamla avlopp, säger Hampe Mobärg, vd för Maskinentreprenörerna.

I Sverige finns idag omkring 850 000 enskilda avlopp. Enligt Hampe Mobärg uppfyller enbart en tredjedel av dessa kommunernas uppställda miljökrav.

- En tredjedel är i hyfsat skick men behöver kompletteras. Den övriga tredjedelen är i akut behov av restaurering, denna del står för hela 90 procent av fosfatutsläppen från enskilda fastigheter.

Även indrag av kommunalt vatten och avlopp ger rätt till skattereduktion, liksom borring av egen brunn till fastigheten. Tänk på att avdraget enbart gäller arbetskostnader: 50 procent av kostnaderna får dras av och den högsta gränsen är 50 000 kronor per år och individ.

Text: Lars Bårtås

RENINGSVERK

Produktinformation från leverantörer

Uponor

Minireningsverk 5pe. Reningen sker i process-tanken och renat vatten släpps ut. Minireningsverket består av slamavskiljare, processkär och styrenhet. Processtanken fylls via slamavskiljaren med en bestämd volym avloppsvatten. Detta behandlas i en biologisk/kemisk process enligt ett automatiskt förinställt styrprogram. Det utgående renade vattnet kan ledas till dike, befintlig infiltration eller markbädd beroende på de lokala förhållandena. Rådgör med Miljö- och Hälsohygienkontoret i din kommun.

Att installera Uponor Minireningsverk 5pe är enkelt och kan göras med minimal insats av arbete. Dessutom minimalt underhåll. Genom att en vanlig slamavskiljare kombinerats med en processtank, som saknar rörliga delar, uppnås en hög funktionssäkerhet.

/ www.uponor.se

Baga

är ett svenskt företag baserat i Karlskrona och utvecklar och tillverkar reningsverk för enskilda avlopp från 1 – 500 hushåll anpassade för nordiska förhållanden. BAGA är sveriges största leverantör av reningsverk.

Baga marknadsför BAGA Easy, ett minireningsverk som är bäst i test enligt länsstyrelsernas stora test av reningsverk. Vi har vid konstruktionen av Easy fokuserat på just enkelhet och tagit fram ett reningsverk som innehåller få komponenter. Resultatet är ett verk som är mycket driftsäkert och energisnålt.

Totalkostnaden för driften är ungefär hälften jämfört med andra minireningsverk (energikostnad, service, tanktömning och flockningsmedel). Easy har också funktionsövervakningssystemet F_SMS som sköter övervakningen via sms meddelanden med information om dess status och eventuella åtgärder vilket ytterligare ökar driftsäkerheten. /www.baga.se

Avloppsreningsverk för 1 till 500 hushåll

Avloppsrening för proffs och nybörjare.
Du behöver inte vara expert för det är vi.

Med över 50 års samlad erfarenhet av lösningar för avlopp är vi ditt kompetenta stöd. Projektering, vid anläggningen samt i den fortsatta driften efter köpet.

Vi klarar den högsta skyddsnivån enligt länsstyrelsernas utvärdering.* Våra reningsverk har bibehållen funktion även vid ojämn belastning på fritidshus.

Kontakta oss, vi tål att provas!

*Länsstyrelserna Stockholm, Skåne, Västra Götaland, rapport 2009:07

Topas Vatten 08-767 00 30
Topas Syd 044-530 99

www.topasvatten.se

Ett Stena Stålföretag

DECRA® TAKSYSTEM

Täta, lätta,
lättlagda
Decra-tak

VITTINGE

En klassisk tegelpanna

Lyft blicken och
Modernisera huset

Plannja Modern är nyheten för samtida design på tak. Stälpannan är belagd med det mycket slitstarka och erkänt hållbara ytskiktet Hard Coat. Taket passar både små och stora byggnader och läggs av händiga "gör-det-självare". Plannja Modern finns i sex valbara kulörer

Uppdatera taket med Plannja!

ALLT FÖR TAKET

Släpp in ljuset med VELUX takfönster

BYGGVARUHANDELN FÖR

Ett Stena Stålföretag

PROFFS OCH
GÖR-DET-
SJÄLVARE

Takpanna Solstadttaket

När du vill ha ett vackert, hållbart och lättlagt tak och samtidigt hålla kostnaderna nere.

Takpanna Solstadttaket i enkupig design med matt/blank ytfinish ger den rätta, genuina tegelkänslan samtidigt som du får stålplåtens alla fördelar.

Passar alla tak ned till 14 graders lutning.

armat™

www.armat.se

Renovera från grunden – börja med taket!

Då är du inte bara torr om huvudet, du har torrt på fötterna också. På Mjöbäckspannan har vi tillverkat takpannor sedan 1962.

Våra pannor är en garanti för att ditt hus skall må väl i många år.

gop Multiglas® | Kanaltakskivor

Vi älskar plast – www.gop.se

Ett Stena Stålföretag

HÖGSBO JÄRN OCH METALL AB

Argongatan 16, Åbro Industriområde, Mölndal

Tele: 010-445 34 70

Månd-Fred 07⁰⁰ - 17⁰⁰

www.hjm.se

VI GÖR BESLAG EFTER DINA EGNA MÅTT

Stuprör	Fönsterbleck	Underlagspapp
Takpapp	Fästmaterial	Kondensväv
Takläkt	Vindskivor	Takgenomföring

VENTILATIONSHUVAR • TAKSTEGAR • SPECIALBESLAG

Sol&Bad och nya böcker som ger lite mer ...

... Trädgårdsinspiration

SOMMARBLOMMOR hör till de mest hoppingivande växter som finns. Varje år får du en ny chans att starta från frö, knöl, stickling eller färdig planta. Det är bara att pröva nya spännande kombinationer av färgsprakande blommor!

En rikt illustrerad och användbar bok med handfasta råd.

av Eva S Andersson, Lena Sofia Andersson / Bonnier Fakta

PERENNA RABATTER. En perenn rabatt är tänkt att berika trädgården i många år. Växternas bladverk, färger och former ska samsas under lång tid, och för att slutresultatet ska bli lyckat krävs planering vid själva anläggandet. Med utgångspunkt i skapandet av en rabatt ges här en mängd växtförslag för olika typer av rabatter, alltifrån mer gammeldags med kända kulturväxter till moderna varianter med exotiska inslag.

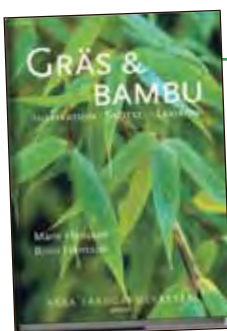
av Eva Robild, Görgen Persson, Natur&Kultur

INRED UTE. Rätt planerad och utformad blir uteplatsen en oas i tillvaron. Inred ute ger massor av inspiration och goda råd om hur man bäst utformar vackra och funktionella uteplatser och får trädgården att bli en fortsättning på huset – ett rum i det fria. Du får hjälp med att skapa väggar, golv och tak av olika material, som trä, sten, betong eller tyg.

Du får även tips på hur du bygger altaner och vad man ska tänka på när det gäller material och konstruktioner.

av Beate Slipher / prisma

GRÄS OCH BAMBU - En fyllig och inspirationsrik svensk bok om trädgårdens kanske läckraste och mest lättodlade växter – prydnadsgräs och bambu.

Boken om gräs och bambu består av två delar. Den första ger mängder av designtips men också handfasta planerings- och skötselråd. Del två är en utförlig uppslagsdel med ca 600 växtbeskrivningar. Boken är rikt illustrerad med ca 400 foton.

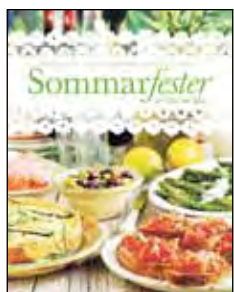
De vackra och ofta sinnliga bilderna gör boken till både ett praktiskt referensverk och en inspirerande upplevelse.

UR INNEHÅLLET: DEL 1 Gräs och Bambu i trädgården Så fungerar gräs och bambu. Användning och design – i rabatt, kruka, grusträdgård, woodland, damm, äng m m. Praktiskt – inköp, gödsel, vatten, beskärning, förökning, klimat, jord, skadegörare. Gräs- och bambuguide – lathundar för olika jordar, lägen och klimat.

DEL 2 Lexikon 600 växtbeskrivningar till vilka hör råd om bra samplanteringsväxter, skötsel och kort kulturhistoria om växtens namn, användning och introduktion i Sverige.

av Marie Hansson, foto Björn Hansson / prisma

... Sommarfester

Sommarfester ger massor av inspiration till säsongens alla partyn, festliga luncher och middagar med vännerna och familjen. T ex midsommaraftonens sillbord, sommarbröllopet, dopet i trädgården med en enkel och förberedd buffé och andra härliga trädgårdsfester för stora och små sällskap. Recepten är ur tidningen Allt om Mat.

Redaktör för Sommarfester är matkreatören och skribenten Catarina Bennetoft / prisma

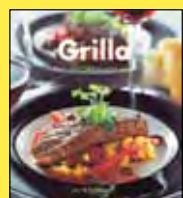

SMÖRGÅS-TÅRTOR

Här finner du inspirerande recept på såväl klassiska smörgåstårter som spännande nyheter. Vad sägs om

en Sienna-smörgåstårta med italiensk touch, Havsfruns frestelse eller en lyxig laxsmörgås? Dessutom flera brödrecept för dem som själva vill baka stommen till tårterna.

av Inger Bjugård, Foto Kent Jardhammar / SEMIC

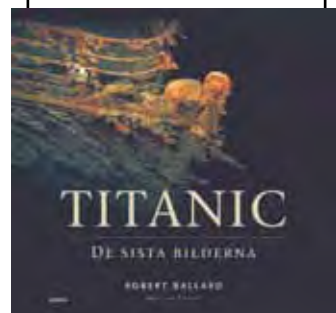

GRILLA. Det är inte bara fläskkarré och entrecote som blir gott på grillen. Man kan även grilla kycklingklubbor, kalkon- och strutsfilé, lax, sej och bläckfisk, squash, äpplen och bananer. Särskilt trevligt är att blanda grönsaker och olika sorters kött eller fisk i goda grillspett.

Cirka 110–120 recept ger dig möjlighet att skapa en annorlunda grillfest. Även recept på välkryddade marinader, glazer, goda såser och dip. En tabell visar grillningstid för kött och fisk.

av Birgitta Rasmusson, Cecilia Lundin, ICA

... Kultur

Döda män berättar inga historier. Men döda fartyg gör det. I nästan hundra år har Titanic vilat i Atlantens tysta vatten, 3 800 meter under havsytan. Minnena av natten den 14 april 1912, när hon kolliderade med ett isberg och sjönk med nästan 1 500 personer ombord, dör bort tillsammans med de sista överlevande.

Den mest påtagliga påminnelsen om Titanics historia är själva vraket. Men inte ens det bevaras kanske så länge som vi föreställer oss. Robert Ballard, som uttröttligt sökte efter vraket och upptäckte det 1985, försåg världen med de första bilderna av det stora skeppet sedan hon sjönk till oceanens botten.

Nästan tjugo år senare återvände Robert Ballard till vraket och tog ännu mer dramatiska foton. I *Titanic – De sista bilderna* illustrerar dessa fotografier storslagenheten och värdigheten i världens mest sägenomspunna skeppsbrott.

Robert Ballards undervattensfoton återger vraket och det omgivande vrakfältet in i minsta detalj. Dessa nya bilder uppvisar delar av vraket från en mängd olika håll och tar oss med på en detaljerad tur runt skeppet.

Med hjälp av högteknologiska undervattensbilder, historiska svart-vita foton och samtida illustrationer återger *Titanic – De sista bilderna* den tragiska historien om oceanfartyget så som den aldrig berättats förr.

av Robert Ballard lan Coutts / prisma

Måla miljövänligt OCH SPAR TID

Terass, utemöbler och fönster är utsatta för väder och vind. Därför är det viktigt med löpande underhåll och att man väljer färg och lasyr av hög kvalitet. Beckers nya Perfekt Fönsterfärg är inte bara snabbtorkande, den ger även en bättre kulörhållning än lösningsmedelsburna alternativ.

Beckers nya Terrasslasyr bildar en tunn film som gör ytan hållbar, vattenavvisande och lättstädad under två till tre år i stället för varje år, som är vanligt när man oljar terrassen med träolja. Den nya terrasslasyn finns i två standardkulörer, kastanj och tjära.

Prickfritt trä MED MILJÖVÄNLIG MINERAL

Efter mångårig forskning och tester lanserades förra året ett miljövänligt impregneringsmedel som skall motverka svartsporer, mögel, smuts och oönskad skadedjur.

-Medlet innehåller ett mineralmaterial, kisel, som stryks över träet och skyddar det mot framtida angrepp, berättar Herje Boström på Sioo Färgkultur.

I flera år har vi behövt skrubba och högtryckstvätta med starka medel, typ trallrent, för att bli av med grön alger och svartmögelprickar. I år fick vi en behaglig eftermiddag i solen med bara lite svabbnig.

Förra sommaren gjorde jag en Sioo-behandling. I annonser utlovades att trätrallen skulle få en "ljus och behaglig trälyster" samt att man inte skulle behöva olja in den. Dessutom lovade man att den skulle bli mycket lätt att hålla ren.

Efter 1 år, måste jag ge fabrikanter rätt. Lystern sitter där! Grönbeläggningen och svartprickarna som uppkommit under vintern försvann med lite såpvatten och en svabb.

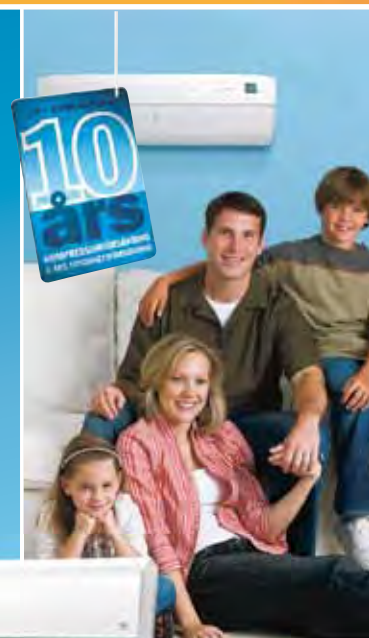
/ Ingemar

Bäst i test – igen!

IVT Nordic Inverter ger bäst besparing

i de flesta hus med direktel enligt Energimyndighetens stora test av luft/luft värmepumpar.

Det ska vi fira!

Köp en IVT Nordic Inverter och få en BluRay spelare av senaste modell från Sharp.

Eller lägg till 1275:- och få en bärbar minidator från ASUS. Inbyggt trådlöst nätverk.

Kampanjen gäller under perioden 20 april - 30 juni 2009 och gäller samtliga modeller av IVT Nordic Inverter. Reservation för slutförsäljning. Går ej att kombineras med andra erbjudanden. För fullständiga villkor se ivt.se.

IVT
VÄRMEPUMPAR
www.ivt.se

GÖTEBORG

MÖLNDAL

**GÖTEBORGS
EL & RÖR**

**JOUR
DYGNET RUNT**

Aröds Industriv. 28, 422 43 Hisings-Backa
Tel. 031-50 01 20 • www.500120.com

**HAGA
EL & RÖR**

Telefon 031-87 51 00
info@haga.bz

haga.bz
EL- RÖR- KYL- RESTAURANG
& FASTIGHETSSERVICE

KUNGSBACKA

KUNGÄLV

elkedian
Walter
Hansson

Hantverksgatan 3, Kungsbacka • Tel. 0300-56 85 10
månd-fred 9-18, lörd 9-14
butik@walterhansson.se • www.walterhansson.se

**YTTERBY
RÖR AB**

Truckgatan 2,
Rollsbo ind. omr. Kungälv
Telefon: 0303-921 45
Öppet: vardagar 9-17, lördagar stängt

NATURSTEN

EN TREND PÅ STARK FRAMMARSCH I VILLATRÄDGÅRDAR ÄR NATURSTEN I ALLA FORMER (T EX SKIFFER, GNEJS, SANDSTEN, GRANIT). BÅDE PÅ UTEPLATSER, GÅNGAR OCH TILL MURAR.

TEXT: ELNA SIRKKA | FOTO: JAN-ERIK WEINITZ

Joacim Dahlqvist vid kullerstensmuren innan man har fyllt igen.
Stora bilden: Lägg märke till den stora mängd makadam som har lagts på bakom muren.

"NÄR DET GÄLLER VÄXTER VÄLJER VI GÄRNA DE SOM FINNS NATURLIGT DÄR VI BOR OCH DET FINNS INGEN ANLEDNING ATT INTE TÄNKA LIKADANT NÄR DET GÄLLER STEN. VÄLJ DEN TYP AV MATERIAL SOM FÖREKOMMER PÅ PLATSEN. MED ETT SÅDANT TANKE-SÄTT BLIR STENEN BÅDE KULTURHISTORIA OCH GEOLOGI", SKRIVER NILS SKAAER I SIN BOK STEN I TRÄDGÅRDEN.

ETT TIPS: OM DU VILL VETA VAD DET FINNS FÖR STEN DÄR DU ÄR - TITTA PÅ KYRKOGRÄDS-MURARNA. DE ÄR OFTA BYGGDA AV STEN FRÅN NÄROMRÅDET. (LEIF WIMAN)

- Det är vackert med natursten och varje sten är som en egen individ. En annan fördel med natursten är att det är som pengar på banken, säger Leif Wiman, på Wimans Mark & Sten AB i Landvetter.

Även om liknelsen haltar i dag, pengarna på banken ökar försumbart (på grund av den låga räntan) så finns de kvar.

Leif ger sin syn på val av markbeläggning: "Asfalt är det billigaste du kan ha tills du har lagt den! Får asfalten en skada t.ex. en sättning måste du gräva upp och asfaltera om. Och det blir ett lapptäcke. Materialet räknas som miljöfarligt avfall och du får därför en kostnad även för bortforsling.

En platta eller sten däremot går att plocka upp och återställa. Här har du bara arbetskostnaden jämfört med asfaltbeläggning där du även har materialkostnaden.

I längden är det alltså god ekonomi med natursten. Ta t.ex. en gatsten som bara blir finare ju äldre den blir. Dyraste gatstenen är den begagnade! Det finns ett värde i den i alla led. Men så tänker inte alla."

Företaget arbetar med olika material och olika typer av uppdrag, allt från mindre uteplatser till exklusiva väggbeklädnader i sten. Även om de utför arbeten i alla material så skiner kärleken till natursten i genom. Ett annat specialområde är väggbeklädnad och kallmurar!

Det finns flera böcker som steg för steg beskriver hur man ska gå tillväga när man bygger en mur, oavsett om det är en kallmur, murad mur eller en prefabricerad mur.

Vi bad Leif Wiman och Joacim Dahlqvist, som båda två har lång erfarenheten inom sten- och anläggningsarbeten, att ge några goda råd.

• **LUTNINGEN.** Är muren högre än en 1/2 meter så ska den luta inåt, cirka 10% ur lod. Det vill säga är muren 1 meter hög så ska den luta 1 decimeter. Visste du att: En hög mur som inte lutar ser ut som att den lutar framåt?

• **SCHAKTA ORDENTLIGT,** både bakom, framför och under muren. Gör en rejäl makadambädd.

Bädden bör sticka ut cirka 20 cm framför och upp till 1 meter bakom muren för att få hög bärighet och för att undvika sättningsskador.

• **BAKFYLLNINGEN.** Om du bygger en hög mur så tänk på att lägga på bakfyllningen hela tiden. Använd makadam (16-32 mm vanligaste) även i en slänt. Det har två funktioner, dels att stötta muren och dels att dränera. Använd inte betong för det är inte säkert att det är dränerande.

"Varje sten är en egen individ"

Allt till din
trädgård
hittar du hos
Gårda Johan.
Inspiration får
du på
gardajohan.se

ÖPPETTIDER
Mån-Fred 7.00-16.00, Lördag 9.00-13.00
Entreprenadvägen 1, Göteborg.
Tel: 031-55 92 00.

Använd absolut inte flis. Det kan fungera i två år sedan har smuts täppt igen och inte en vattendroppe rinner i genom.

• **FIBERDUKEN.** Slarva absolut inte med fiberduk! Det är jätteviktigt att lägga en **bra** fiberduk så att jorden inte kan tränga in. Om fiberduk saknas är risken stor att jorden efter 10 år har trängt in i makadamet och att jorden då ligger närmast muren. När jorden fryser tränger den ut muren och då spelar det inte någon roll att muren lutade från början.

- Det är det som ofta har hänt när man ser en gammal mur som lutar ut mot gatan. Många gånger har man anlagt en trädgårdsgång och flis som blivit över har man slängt bakom muren, berättar Joacim.

Och fortsätter:

- De riktigt gamla murarna är ofta handgjorda. Då handknackade man stenen på plats och slängde resterna bakom muren. Det blev som en andra mur. Och det fungerar för då var det större bitar men det allra bästa är att fylla på med makadam.

OM MAN VILL REPARERA en gammal murad stenmur bör man alltid undersöka hur dräneringen fungerar. Annars är risken att det inte blir det önskade.

- Vi har sett resultatet när man har gått in och fogat om en gammal mur. Ett år senare har den vält. Det som tidigare räddade muren från att rasa var just att fogarna släppt!

RÅDEN OM LUTNING, schaktning och fiberduk kan även appliceras på all platsättning. Alla trädgårdsgångar ska till exempel luta. Vattnet ska rinna från huset; Fiberduken ska separera schaktbotten från materialet och hindra stenen/plattan från att sjunka ner i leran. Sjunger stenen trycks leran uppåt och gången blir ojämn.

Lägg märke till fiberduken som ligger mellan makadammen och jorden.

TRAPPOR

Enklare än man tror. Stenarna är färdigvinklade. Lämna bara

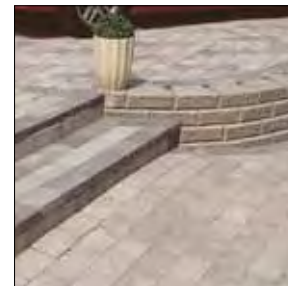
måtten (höjd och diameter) till stenhandlaren och välj vilka stenar du vill ha. De räknar ut hur många stenar du behöver. / Betonggruppen

En stilfull trappa är gränslandet mellan trädgården och huset. Till skillnad från t ex en trappa i trä, så kräver en stentrappa inget som helst underhåll mer än en tvätt och snöskottning på vintern då och då.

/ starka

Marksten & Trädgårdsmurar

— UDDEVALLA —
CEMENTGJUTERI AB

Tel: 0522-709 14
www.uddevallacement.se

NY ALTAN I NATURSTEN

Beklädnad av trappor,
skorstenshällar m.m.

Skicka in ritning och mått för offert!

Stenhults AB

Kontor o. lager: Häggvalldamm
(mittemot Statioil). Vard 15-17, Lörd 11-14.
www.stenhults.se | info@stenhults.se

Tel. 0304-66 73 89 | Mobil. 0708-66 73 89

Br. **Henrikssons**
STENHUGGERI

Köp direkt av
stenhuggaren!

Köksbänkar i granit,
trädgårdssten mm

Industrig. 4, Kungsbacka (Mittemot Kungsmässan)
Vardagar 7-16 (Torsdagar 7-18) Tel 0300-180 25
www.henrikssonsstenhuggeri.com

SPRÄNGSTENSMUR

- ETT STORT PUSSELARBETE

- En hög sprängstensmur är svår att lägga själv. Själva sprängstenen kostar inte så mycket men det är mycket jobb och pyssel med den. Om det till en mur går åt 50 m³ så behöver man cirka 100 m³ på plats för att hitta de stenar som behövs. Man bearbetar inte de stenarna i någon större utsträckning och det är ett pussel att lägga stenarna rätt så att man får rätt tyngdpunkt. Tyngden ska ligga inåt i muren för att muren ska bli stabil. En sådan mur är väldigt stark så länge den får stå i fred, säger Leif Wiman.

Stenarna ska vara stora och släta och ha minst en fin sida. De mindre stenarna stoppar man in där man fått ett större hål i muren (På fackspråk: man skolar).

En sprängstensmur är en s.k kallmur, vilket innebär att det inte finns något murbruk i den, Därför håller de aldrig något vatten. Det är i regel vattnet som är ett bekymmer. Vattnet spränger murarna och flyttar stenarna. I en kallmur rinner vattnet rakt igenom.

Nackdelen är att de mekaniskt inte är så starka. Stöter man till den kraftigt så kan det

ramla ner stenar. En kallmur ligger bara på sin egen vikt. Tekniken är stora stenar i botten och mindre i botten.

- Om man ska bygga en fristående mur bygger man två murar. Kyrkogårdsmurar är byggda så. Båda sidorna ska lutar in mot mitten. Därför gäller det att hitta stenar som lutar rätt.

Även gamla husgrunder är byggda på samma sätt. Egentligen är det 3 murar varav den mittersta består av skärvor.

STEN, VATTEN OCH BELYSNING I TRÄDGÅRD

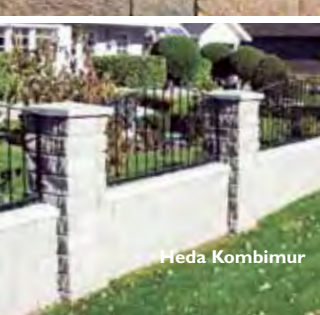
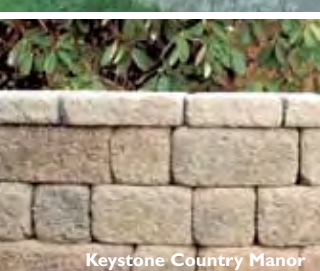
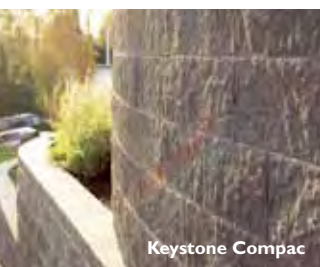
Hur förnyar man sin trädgård och gör den trivsamt och mysig? Jo, genom att skapa olika uterum i trädgården som man sedan inreder med hjälp av blommor och växter, vackra stenarrangemang, porlande vatten och – inte minst – stämnings-skapande belysning.

Trädgårdsexperterna Britt-Louise och Göran Malm ger dig råd och tips på hur du delar in din trädgård i olika rum, hur du anlägger gångvägar och trappor, odlar i amplar och lådor och skapar trivsamma sittplatser.

Här finns också ett digert kapitel med pedagogiska och tydliga steg-för-steg-bilder och beskrivningar av hur du anlägger och kopplar in din egen belysning i trädgården.

Stora boken om sten, vatten och belysning i din trädgård innehåller både nyskrivet material och det allra bästa från författarnas tidigare idéböcker för trädgården.

av Britt-Louise Malm & Göran Malm / semic

Skönhet i all ära. Vi har tillverkat vackra och prisvärda murar för alla typer av trädgårdar sedan 1997. Men vi är inte särskilt ytliga av oss och tycker att insidan är minst lika viktig. Ta våra Keystone-murar som exempel. Konstruktionen, med två glasfiberstavar som låser varje block på plats, är marknadens flexiblaste mursystem. Missa inte heller vår kombimur – vars klassiska utseende lyfter trädgården till nya höjder. Inspirationen hittar du på www.heda.nu

HEDA
HÅLLER I LÄNGDEN

Gårda Johan AB

Entreprenadvägen 1, 402 73 GBG
Tel 031-55 92 00, Fax 031-55 25 62

PLATT-TJÄNST
-Stenvaruhuset-

Storås industrig 14, Angered
Tel 031-330 11 01

www.platt-tjanst.se

ENKEL LÖSNING PÅ BELYSNING I MUREN

DET FINNS MÅNGA MÖJLIGHETER att skapa en vacker belysning i trädgården. Om du ska göra ett större arbete så tänk igenom hur och vad du vill belysa. Gör en belysningsplan. Även om det inte är aktuellt i dag så kanske du vill göra något vid ett senare tillfälle. Du kanske vill belysa din nya garageinfart på båda sidorna men har bara elanslutning på ena sidan? Så se till att planera för genomföringen innan du lägger ny markbeläggning.

Det finns flera bra och enkla system för trädgårdsbelysning.

Birgitta Lander, Platt-tjänst, visar ett enkelt system från företaget In-lite. Du behöver inga tekniska specialkunskaper och med det speciella

Easy-Lock-systemet ansluter du armaturen till en lågspänningskabel (12 volt). Den styrs sedan från en transformator.

- Kablarna kan du lägga direkt under gatu-
stenen eller lägga dem i rabatterna och täcka
med lite jord. Lågspänningskablar är säkra och

Birgitta Lander visar ett enkelt belysningssystem som lätt kan kopplas ihop till en vacker belysning t.ex. i en mur.

du behöver därför inte gräva ner dem. Tänk på att transformatorn ska vara under tak, säger Birgitta Lander.

- Det är bara att klämma fast lamporna i kabeln. I easy-lock kopplingen sitter vassa kontaktpunkter (stift) som sörjer för forbindelsen mellan lågspänningskabeln och armaturen.

VILL DU HA BELYSNING I STENARNA? Då kan du borra ett hål i de stenar där du vill att lamporna ska sitta.

Ett annat system är S:t Eriks nya belysningssten som levereras färdigmonterad i deras rustiksten. Stenarna säljs styckvis och kan kopplas upp till 30 stycken på samma transformator. Med belysning i marksten kan man på ett effektivt sätt markera en slingrande gång i trädgården, rama in en uteplats eller skapa en välkomnande entré.

VÄRME - VATTEN - SANITET

FM Mattsson

FM Mattsson
Trädgårdskran

Trädgårdskran FMM 4290 är självdränerande
och fryssäker även om slangen sitter på!

Ytterby Rör
— 0303-921 45 —

Ifö Sign vägghängd WC

En enklare och mer rengöringsvänlig lösning.
Finns med FRESH WC funktion, spolning med doft.
Valfri sitthöjd 40-46 cm
Läs mer på www.ifo.se/sign

Ifö
www.ifo.se

TRUCKGATAN 2,
Rollsbo ind. omr. KUNGÄLV
Telefon: **0303-921 45**
Öppet: vard. 9-17, lörd. stängt

Handla byggvaror hos **KODE TRÄ AB**

› Väljer du rätt behöver du bara välja en gång

FÖNSTERKAMPANJ!

Just nu! 20% rabatt

på Traryds hela sortiment av fönster och fönsterdörrar.

Vår insikt ger dig bättre utsikt

- Gäller t.o.m. 31/7

Traryd fönster
Vår insikt ger dig bättre utsikt

Proffs på dörrar!

Ytterdörrar • Innerdörrar • Altandörrar • Sidoljus
Förrådsdörrar • Bastudörrar • Slagportar

DIPLOMAT
DÖRRAR DU TRIVS MED

www.diplomatdorrar.se

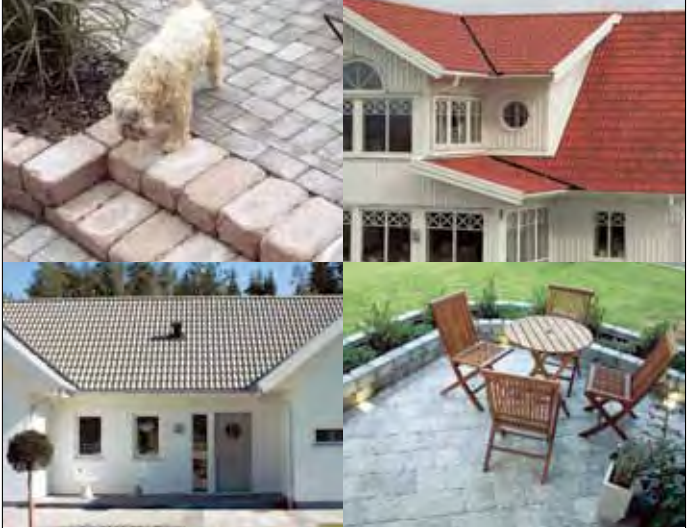
Färdigmålade vägg och takskivor för nybyggnad och renovering.

Finns i flera färger och mönster.

HUNTONIT
www.huntonit.se

INSPIRATION

Spännande uteplatser och nytt tak från Benders!
Med Benders takpannor, murar och markstenar formar du din värld. Endast din fantasi sätter gränser. Modell- och färgprover finns i vår butik.

Välkommen till oss och hämta Benders nya broschyrer.

Benders
www.benders.se

MER ÄN BARA EN MUR

SYFTET MED MURAR OCH VÄGGAR PÅ EN UTEPLATS BEHÖVER INTE ENBART VARA ATT AVGRÄNSA OLIKA OMRÅDEN.

DE KAN OCKSÅ SKAPA EN DRAMATISK FOND TILL VATTENARRANGEMANG, RAMA IN EN HEMTREVLIK MATPLATS ELLER SKAPA AVSKILDA STÄLLEN DÄR DET ÄR SKÖNT ATT SITTA.

DU KAN TERASSERA EN SLÄNT OCH FÅ MER TRÄDGÅRDSYTA ATT ANVÄNDA.

MEN SJÄLVKLART KAN DE ÄVEN STÅNGA UTE BULLER ELLER BEGRÄNSA INSYN.

/ KÄLLA: UTEPLATSER AV BLACK&DECKER

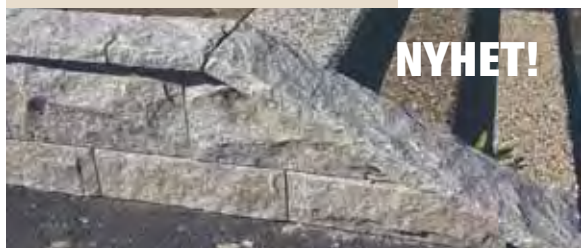
Dolomit Stödmur är ett komplett mursystem. Muren har en modern design som passar i de flesta trädgårdsmiljöer. / starka

MURAR SOM ÄR LÄTTA ATT LÄGGA

**Muren har det passande namnet-
Country Manor.**

Din trädgård döljer mängder av oanade möjligheter. Inte minst det estetiska, som med den här muren, där ljuv grönska möter levande kontraster i rustik sten och att vinna ny mark. Du har alla möjligheter i världen. Hedamuren kan byggas både som stödmur (3 meter) och som fristående (max 75 cm hög). Muren låses med glaspinnar. / Heda

NYHET!

Mur/grundbegräddad i grovhuggen granit. Passar bra på gamla grunder i äldre hus. Det kan muras på befintligt underlag. Fäst med kramlar. / Platt-tjänst

Gårdsten™ Struktur

Mer struktur i tillvaron

Struktur i livet kräver mellanrum. Du måste unna dig andningspauser om du ska klara livspusslet. Några minuter i stillhet. I ett uterum som andas harmoni. Så gör plats för livet – med vår Gårdsten™ Struktur.

Den vackert oregelbundna ytan och de breda, vågformade fogarna gör din plats i livet levande. Stenen är 6 cm tjock och finns i blandade format. Den passar lika bra på garageuppfarten som i ett hörn i trädgården.

En yta där bilar kan köra – eller lugnet vila.

P.S. Beställ gärna vår nya katalog på www.starka.se

STARKA

SKAPAR I BETONG FÖR HUS OCH MARK

Sedan 1971

Vard 8-17, Lörd 10-14
Storås industrig 14,
Angered
Tel 031-330 11 01
330 46 00
www.platt-tjanst.se

VI FYLLER

20 år

- INTE TONÅRING LÄNGRE!!!

Kom och hjälp oss att fira!

S:T ERIKS

Vi lämnar **20% RABATT** vid köp av minst 4 pallar från Erbjödandet gäller t.o.m. 090630

WMS
WIMANS MARK & STEN AB

Tel 031-916340,
0708-18 00 51 /50/55/58

Bettys väg 4, Björrods industriområde i Landvetter
Öppet: Måndag – fredag 10⁰⁰-18⁰⁰, Lördag 10⁰⁰-14⁰⁰

Besök vår hemsida för inspiration och drömmar!
www.wms.se info@wms.se

BLANDA

SOM EN DUKTIG INREDARE
GRUS, **BETONG**, DEKORSTEN, TEGEL

Sten i villaträdgårdarna är lika självklart som en gräsmatta. Uteplatser är oftast stenbelagda liksom gångar som förbinder trädgårdens olika rum. Även i den mindre radhusträdgården kan man med hjälp av murar och gångar skapa rum och personliga uttryck.

Ett tips: Låt dig inspireras av berättelserna i boken *Personliga radhus trädgårdar* av Christel Kvant.

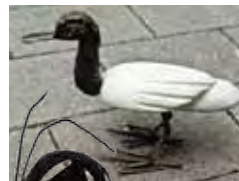
Tveka inte att blanda olika typer av markbeläggning. Garaginfarten av marksten kan kantas med gatsten; Rabatten fylls med dekorsten och avgränsas mot gräsmattan med marktegel.

Den antika markstenen har under många år dominerat marknaden. Fortfarande är de populära men i dag går trenden mot funkis både i färg och form. Stora, fyrkantiga plattor samt dekorsten är två andra produkter som passar i den moderna trädgården.

Om du väljer stora plattor till en garageinfart se till att de är tillräckligt tjocka för att klara den höga belastningen från fordon. När du sedan lägger plattorna är det mycket viktigt att underlaget är slätt för att undvika att plattorna vippar och riskerar att gå sönder.

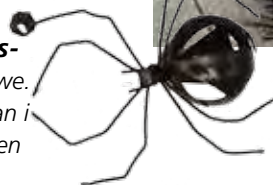

Designade betongplattor lagda tillsammans med marksten. Den övre plattan Labyrint är handmålad och den undre har ett genomgående hål för plantering. Båda är måttanpassade för att passa till den populära markstenen. Design: Catts Steffensen, former.nu

Handgjorda trädgårdsprydnader från Zimbabwe.

Spindeln är i plåt och ankan i trä och plåt. / Green Garden

IVÅG – i samarbete med Signe Persson-Melin - ett helt nytt beläggningssystem i betong bestående av markplattor, fågelbad och planteringskärl. Alla produkter i serien har

samma konturmått och kan därmed ersättas med varandra i ett levande pussel. All betong i serien är köldtålig och går att få i färgerna naturgrå eller antracitsvart. / S:t Eriks

Levande stenläggning

- En vacker stenläggning ger en estetisk övergång mellan inne- och utemiljön. Gårdstenen Struktur har ett vågigt utseende både på ovansidan och i kanterna viker gör att den uppfattas som oregelbunden. Det gör att den känns levande, berättar Jan Lang, produktchef på Starka.

BLÅTUNGA

- mark och trädgård -

Besök Blåtunga i Älvängen 20 minuter från Gbg och se riktiga utställningar i utomhusmiljö. Vi har även en stor utställning inne där man kan titta på marksten, murar, dekorsten, kullersten, belysning, fontäner, presentartiklar osv. från kända och mindre kända leverantörer.

**Brett sortiment av
DEKORSTEN**

Klipp ut kupongen och köp
VIT MARMORKROSS 25 kg

Max en per kund så länge lagret räcker.

Trädgårdsbelysning från bl a **GELIA** finns att köpa i butiken eller i Webshopen www.gardenlight.se

Några övriga leverantörer:

S:T ERIKS

Mycket dekorativa mexikanska ugnar i olika storlekar från **449:-**

Här finns:

Körbar marksten
från **129:- /m²**

Trädgårdsmurar
från **549:- /m²**

Blåtunga AB

Fabriksgatan 5, 44637 Älvängen

☎ 0303-749870, 0303-749875

Hemsidan: www.blatunga.se för mer info om vägbeskrivning och öppettider

Webshop: www.gardenlight.se

E-mail: stone@blatunga.se

BLÅTUNGA

- mark och trädgård -

PATRIC NILSSON, EN SANN ENTREPRENÖR:

IBLAND HAR JAG SVÅRT ATT SOVA DET SNURRAR RUNT EN MASSA IDÉER

TEXT: ELNA SIRKKA | FOTO: JAN-ERIK WEINITZ

Allt handlar om sten, från markbeläggning till presentartiklar.

Från kunder i närområdet, till kunder i Dubai!

Vi tänkte göra ett reportage om markbeläggning men vi kom aldrig i närheten av ämnet. I första rummet av utställningshallen visas presentartiklar som Patric Nilsson själv har designat och tillverkat tillsammans med sina kollegor på sitt företag Blåtunga i Älvängen.

- Vi tillverkar våra presentartiklar i svensk sten. Jag tycker att fler detaljer framträder i vår svenska granit jämfört med den kinesiska graniten, säger Patric.

Vi beundrar en vinkyl i granit som vunnit pris som bästa vinkylare på en Formexmessa i Stockholm. Den trängs mellan bland annat en "gömma-nyckel-sten" och snappsglas.

De maskiner som krävs till olika arbetsmoment har Patric givetvis själv konstruerat. Vi gör en spännande rundvandring i de innersta rummen. Patric ursäktar sig för att det inte är så städad men hur ska han hinna med det också.

Mycket spill tas tillvara. Det kan alltid bli någon ny produkt i Patrics värld. Vad sägs om

detta: Överblivna borkkärnor, kapas till runda, några centimeter tjocka plattor, poleras och blir ett exklusivt golv!

- En man ringde sent en eftermiddag för en tid sedan och frågade om vi gör stengolv. Ja det är klart vi gör svarade jag utan att ha en aning om vad han hade i tankarna. Så här blev det, säger Patric och visar en bild på ett badrum med det unika stengolv.

Nu har man på samma sätt gjort en vacker väggbeklädnad i ett av rummen. En specialmaskin står i verkstan. Det är bara tiden som inte riktigt räcker till så här under utomhus-säsongen.

Vi går ut för att se utställningen av trädgårdsplattor, tror vi, men Peter berättar entusiastiskt om planerna på ett utomhusfrik vid Göta älv. Tanken är att båtar ska kunna lägga till vid en brygga och här ska man kunna gå i land, sträcka på benen, gå på museum och ta en fika. Fast förra året svämmade älven över här så det måste man ha i åtanke.

På vägen mot bilen stannar vi till vid en

Patric Nilsson ska få vara med och dekorera utställarloungen på Bokmässan i Göteborg i höst.

hög krossat glas och undrar var det kommer i från.

- Det är glas-kross från buskurer i Göteborg. Så här blir det när vi har bearbetat de. Vackert frostade och inga vassa kanter. Jätte-fräckt som dekorsten.

Han behöver bara ha en maskin till säckfyllningen men det saknas plats i verkstan. Patric sneglar mot grannfastigheten som står tom ...

- Jag tror stenhårt på det här, säger Patric och skrattar gott åt den passande formuleringen.

SKORSTENS SYSTEM

Bästa kvalité
- garanterar säkerhet.

25 ÅRS GARANTI

www.nvi.se

Fasadbeklädnad
ivarpanel®
fibercement

Stark fasadpanel för minimalt underhåll

- Fibercementpanel i 10 snygga färger
- Stark & Hållbar
- Brandsäker
- Klarar fuktiga klimat

IVARSSON

ivarsson Sverige AB, Tel. 040-49 02 50, www.ivarssonsverige.se

www.villafritid.se

Det här kan bli
den vackraste
sommaren
någonsin!

Alcro Träolja är en vattenburen, miljöanpassad och vattenavvisande produkt som tränger in och förseglar träets porer. 2,7 liter, 199:-.
(Ord. pris 299:-)

NYHET!

Alcro Altan Lasurfärg är en vattenburen, tålig och brytbar färg för trä utomhus. Används med System Grundolja för bästa resultat. 2,7 liter, 494:-.

Timmer
Lasurfärg

Alcro Timmer Lasurfärg är en vattenburen alkydoljeprodukt som både skyddar träet och framhäver den naturliga trästrukturen. Den är fyllig, lättstruken och mycket väderbeständig. 3 liter, 513:-.

BÄST I TEST!

Alcro Besta fasadsystem ger ditt hus effektivt skydd i upp till 15 år. Grundoljan används där fasaden är som mest utsatt och skyddar mot röta och mögel. Grundfärgen ger ett täckande fuktskydd. Bindemedlet är extra tåligt mot solens ultraviolette strålning.

Alingsås: Kungsgatan 38 Tel. 0322-101 14
Angered: Salviagatan 1 Tel. 031-332 45 58
Askim: Hantverkarsvägen 12 Tel. 031-748 47 30
Göteborg: Danska vägen 96 Tel. 031-337 55 50
Hönö: Stranden 2 Tel. 031-96 25 00
Kungshamn: Köpmanstorget 8 Tel. 0523-300 48
Kungälv: Teknikergatan 7 Tel. 0303-630 40
Mölnlycke: Hönekullavägen 21 Tel. 031-88 56 88
Onsala: Mariedalsvägen 234 Tel. 0300-618 88

Partille: Mellbyvägen 33 Tel. 031-340 05 70
Stenkullen: Färgvägen 6 Tel. 0302-222 45
Stenungsund: Ängsvägen 7 Tel. 0303-830 80
Tanumshede: Riksvägen 133 Tel. 0525-201 13
Tvååker: Björkängsvägen 3 Tel. 0340-401 62
Uddevalla: Bastiongatan 6 Tel. 0522-141 70
Varberg: Birger Svenssons väg 19 Tel. 0340-890 25
Älvängen: Göteborgsvägen 88 Tel. 0303-74 60 85

colorama

Störst på färg, tapet, golv och kakel.
www.colorama.se

BEHÅLL GRANNSÄMJAN MED RÄTT ELDNING

TEXT: LARS BÄRTÅS | FOTO: JAN-ERIK WEINITZ

Vedeldning är miljövänligt – så länge det sker på rätt sätt och i en miljögodkänd anläggning. Ovarsam och felaktig eldning kan däremot både förpesta miljön och sabba grannfriden.

Här får du några tips om hur du eldar rätt.

Eldandet kan upplevas som en olägenhet både ur miljö- och hälsosynpunkt.

”Vedeldning i enskilda småhus är en betydande källa till utsläpp om inte den bästa eldningstekniken används”, konstaterar Naturvårdverket på sin hemsida. Om du är osäker på vedeldningens konst finns det mycket information att hämta på Internet eller hos brasvärmeleverantörer.

Villa & Fritid ringde upp Sven Olle Larsson på Skogsstyrelsen för att få några allmänna expertråd. Vill du ha ytterligare tips kan du surfa till Vedskolan på www.skogsstyrelsen.se.

VILKEN SORTS VED SKA JAG VÄLJA?

Björkved brukar rekommenderas eftersom det är ett kompakt träslag som brinner länge. Men det går även bra att blanda med annat lövträ, gran och tall. Viktigt är att veden fått torka ordentligt, gärna under två säsonger. Testa att slå två vedklampar mot varandra, torr ved ger ett slags ”ihållig” klang.

KAN VED BLI FÖR GAMMAL?

Nej, ryktet om vedens korta hållbarhet

beror nog på att fuktig ved förstörs väldigt fort. Torr ved håller däremot väldigt länge, även om det sker små substansförluster.

KAN RÖKEN VISA OM MAN ELDAR RÄTT?

Ja, röken ska bara anas som ett svagt daller över skorstenen. Svart eller tjärfärgad vedrök är varken bra för hälsan eller miljön. Dålig eldning gör dessutom att ekonomin blir lidande genom stor vedförbrukning.

VAD SKA MAN TÄNKA PÅ NÄR MAN TÄNDER BRASAN?

Det är framför allt viktigt med god lufttillförsel. I hus som är väldigt välisolerade bör man vara extra observant på att tillflödet av luft fungerar. Otillräcklig lufttillförsel ger pyrelldning och sotbildning. Vid pyrledning fylls det på tjära i skorstenen, vilket är farligt och kan leda till skorstensbrand.

HUR JÄMFÖR JAG OLIKA VÄRMEANLÄGGNINGAR?

- Titta till exempel på Energimyndighetens tester och förlita dig inte på ”snabbtester” som förekommer i kvällspressen. Köp inte begagnade värmeanläggningar och undvik

Liten minneslista för vedeldaren.

1. Använd rätt bränsle till din anläggning.
2. Se till att få tillräcklig lufttillförsel.
3. Braselda – men stoppa inte in för mycket ved på en gång.
4. Lär känna din anläggning. Det kan behövas viss övning för att uppnå ett bra eldningsresultat. Rök, lukt och sotbildning ger bra indikationer för att bedöma om du eldar rätt.
5. Elda inte avfall. Det är förbjudet.
6. Anmäl till skorstensfejarmästaren när du skall börja elda med ett annat bränsle, eftersom skorstenen måste sotas med andra intervall. Fråga honom också om din skorsten är lämplig.
7. Tag hänsyn till dina grannar.

speciellt gamla kombipannor som både ger dålig värmeekonomi och förstör miljön.

KAN SKORSTENEN PÅVERKA ANLÄGGNINGENS EFFektivitet och utsläpp?

- När det gäller skorstensfrågor bör man prata med en skorstensfejarmästare inom kommunen. Man kan få goda råd via telefon, men varje hus är ju unikt så det kan krävas att han tittar på konstruktionen om något verkar fel.

MARKNADSÖVERSIKT FÖR SMÅSKALIG VINDKRAFT

Det finns ett ökat intresse för småskalig vindkraft både bland konsumenter och bland tillverkare.

I dag finns 12 svenska tillverkare av små vindkraftverk. Det är närmast en tredubbling jämfört med för tio år sedan.

På uppdrag av Energimyndigheten har Svensk Vindkraftförening tagit fram en marknadsöversikt över småskalig vindkraft. Bakgrunden är att det har rapporterats många problem med småskaliga vindkraftverk. Konsumenter har klagat på att verken producerar mindre än vad leverantören

har lovat och dessutom har tekniska brister uppmärksammats.

Marknadsöversikten kan vara en hjälp för köpare att orientera sig bland de olika modellerna. I översikten finns 52 vindkraftverk, både svensktillverkade och importerade. Det finns också en checklista med frågor om en köpare bör ställa till leverantören. De så kallade mikromaskinerna, små vindkraftverk på tak, har väckt mycket uppmärksamhet de senaste åren.

Svensk vindkraftförening kommer att uppdatera marknadsöversikten regelbundet. Den som funderar på att köpa ett småskaligt verk kan kontakta föreningen för rådgivning.

Se mer på www.natverketforvindbruk.se

ROT-AVDRAGET ÖKAR TRYCKET PÅ RENOVERINGSOBJEKT

Intresset för fritidshus är fortfarande relativt stort trots konjunkturläget och särskilt hus med renoveringsbehov har blivit attraktiva sedan ROT-avdraget återinfördes. Det framgår av SkandiaMäklarnas Mäklarforum.

- Prisnivån för fritidshus har sjunkit en del sedan årsskiftet, men det är stora skillnader i landet och på flera håll är priserna på ungefär samma nivå som för ett år sedan. Det låga ränteläget har stor inverkan även på fritidshusen, säger Andreas Mühlich, marknadschef för Skandia-Mäklarna.

NYHET!

Nu har vi fått in
25 nya spisar från
Jötul och Scanspis
i butiken.

Välkommen!

Vi utför alla slags spisar och skorstensarbeten.

Reparationer och nybyggnad av öppna spisar, kaminer, kakelugnar, pelletskaminer och murstockar.

Hos oss får du en garanterad trygghet och säkerhet.

Vi har många års erfarenhet av eldstäder med kringutrustning.

Välkommen in i vår nya fräscha utställning, där vi inte bara visar eldstäder, utan också vackert tegel från danska Randers.

Skälebräcke Industriområde
Svarvaregatan 17, Kungälv
Tel: 0303-134 90

kungalvmur@telia.com

Öppettider: Mån-Tors 10-17 • Fre 10-14

Vi har allt för ditt dammbygge!

Filtoclear tryckfilter. Klarvattengaranti.
Enkel rengöring och nedgrävningsbart.

Oase
LIVING WATER

Aquamax Eco Bäck / Filterpump
5 års garanti!
Upp till 40% energibesparing

Sedan 1971

Vard 8-17, Lörd 10-14
Storås industrig 14,
Angered
Tel 031-330 11 01
330 46 00
www.platt-tjanst.se

Krukväxten

– den hållbara buketten

Seden att ta med sig blommor som present till en middag eller fest är gammal vett och etikett och härstammar från att ungarlar visade sin tacksamhet till värdinnan med en buketten blommor.

Anledningen till varför det inte ansågs passande att ge bort krukväxter sägs bero på att det kunde innebära en arbetsbörda för mottagaren att behöva sköta om krukväxten.

- Den gamla etikettregeln om att inte ge bort krukväxter är idag utsedad och vackra krukväxter i olika färger och former är mycket uppskattade som

presenter, säger Mats Danielsson, expert i etikettfrågor.

Presenttips: Sätt flera plantor tillsammans och mixa olika färger. Istället för att ge bort en kruka till växten passar det lika bra med en fin presentpåse eller att sätta plantorna tillsammans i en korg.

NYA BÖCKER

SNICKRA UTE

Snickra ute är en "bibel" för alla hobbyssnickare oavsett nivå. Med pedagogiska sprängritningar och tydliga bygganvisningar presenterar den ett 70-tal projekt av olika svårighetsgrad – från blomlådor till carport. Följer man bara anvisningarna slussas man förbi de vanligaste felkällorna.

Bokens instruktioner åtföljs av ett stort antal färgfotografier som är såväl vackra och inspirerande som instruktiva. Boken innehåller även faktadelar som ger hemmasnickaren grundläggande kunskap om bland annat lagar och bestämmelser, hållfasthetskrav, material, sammanfogning, ytbehandling plintar och markarbeten.

av Anna och Anders Jeppsson, Hans-Ove Ohlsson / CA Bokförlag

44 PROJEKT ATT GJUTA SJÄLV

Efter succén med Betong som Hobby lockar nu Malena Skote med nya dekorativa betongprojekt. Uppfinningsrikt och inspirerande - allt mycket pedagogiskt beskrivet med steg- för stegteckningar och fotografier. Medan hennes tidigare bok vände sig till nybörjare innehåller den nya boken mer avancerade metoder. Tydliga anvisningar hur man använder formar i silikon, trä och plåt och hur man jobbar med finishen och detaljerna.

En mängd inspirerande betongföremål att göra själv! Ur innehållet: Liten trädgårdsbänk. Krukor i blått. Rak kruka eller liten ljusstake med porslinskärva med favoritmönstret. Kruka med växtrelief. Trädgårdskrukor i hypertufa. Fågelbad med fisk i spegelglas som dekoration. Gångplattor för växthus eller trädgårdsgången med blad- eller pepparkaksmönster. Trädgårdsgroda och ansiktsrelief i betong.

av Malena Skote / prisma

**KVIBERGS
ÖVERSKOTTSLAGER**

FORDON • VARUHU • MASKINER • BYGGVARUHU

**STORT UTBUD PÅ BYGG OCH
TRÄDGÅRD TILL KANONPRISER!**

Värmlandsvirke till kanonpriser

Paneler

Pärilspont 12x95 **5,50:-/m**

Spårpanel 2,5x120 **6,50:-/m**

Granpanel 12x96 **5,50:-/m**

Tryckt virke

28x120 **11,50:-/m**

45x145 **26,00:-/m**

95x95 **40,00:-/m**

VI FIXAR ALLT

ni behöver inom bygg.

Vi beställer från alla

stora leverantörer

Ex. fönster dörrar isolering

avlopp mm

SNABBA LEVERANSER

Utförsäljning **50-70% under normalpris!**

Skärmen Eric 180x180 cm förr 298:- **97,50:-** Trall 80x80cm förr 169:- **79:-**

Byggtimmer 100x120 2,4m förr 179:- **125:-** Staket 113x180cm förr 250:- **119:-**

Billigast i Västsverige på partytält

5x4m = 20m² **1775:-** förr 2375:-

5x8m = 40m² **2750:-** förr 3500:-

Fiskars sekator "bäst i test" **145:-** förr 279:-

Grävspade **69:-** förr 185:-

Galvade hinkar 2st **50:-** förr 85:-

Öppet alla dagar

Mån- fre 10-18 lör-sön 10-15 (sön ej bil o maskin)

Midsommarafon 19/6 & midsommardagen 20/6 stängt

Fri parkering Kvibergsvägen mittmot Kvibergs regemente

www.kvibergsoverskott.se Butik t 031-464696, Bil o maskin t 031-486196

VI GÖR LIVET PÅ LANDET RIKARE

**Sommar-
gödsla nu!**

MILJÖVÄNLIGT
EXTRA
VÄXTKRAFT
GÖDSEL

GÖDSELAR & KALKAR SAMTIDIGT

Gräs gödsel
PLENGJÖDSEL

340 m²
Gödsel i 10 kg påse

Prisex 10 kg påse
259:-
Räcker till 340 m²

MILJÖVÄNLIGA
ALGOMIN
GER MER TRÄDGÅRDSGLÄDJE

www.algomin.se

**Svenska
kvalitetsflaggstänger**

Levereras komplett med stång, markfäste,
mässingskula.
Flagg- SMS på köpet.

9 meter **2.995:-**
12 meter **4.795:-**
ev. frakt tillkommer

the Art of Formenta

formenta

2-delad kombistege

Stegfot ingår
Kraftiga stegpinnar – 35x35 mm
Yttre bredd 470 mm
Finns flera längder från
4.2m till 8,5m

SCANDO GARANTI
10
ÅR

Många uppställnings-
möjligheter !

Prisex. 4,2m **1699:-**

SCANDO Made in Sweden

**Prisvärt stängselsystem för
villa – och fritidstomter**

Vi kan nu presentera vårt populära stängselsystem, Euro-Plus, i en snygg och elegant svart färg. Stängslen finns som tidigare även i mörkgrön färg. I stängselsystemet ingår 2 näthöjder, 0,8 resp 1,0 m, grindar, kombistolpe och tillbehör.

Våra stängselprodukter hittar du i järn- och byggfackhandeln samt hos Granngården.

**Nyhet!
Nu även
i svart**

Prisex: 1,0 m höjd
10 m rulle **395:-**
25 m rulle **985:-**

GUNNEBO
For a safer world®

www.gunnebo.se

HALMSTAD
Gjutaregatan 12
Tel 035 15 54 25

VARBERG
Fläktstigen
Tel 0340-66 43 00

KINNA
Näsgatan 25
Tel. 0320-130 40

UDDEVALLA
Kvarnkullevägen 8
Tel 0522-65 30 50

Kundtjänst tel. 0771-22 24 44
www.granngården.se

FALKENBERG
Falkenbergsmotet 51
Tel 0346-859 00

KUNGSBACKA
Lantmannagatan 7
Tel 0300-519 00

KUNGÄLV
Filaregatan 9
Tel 0303-185 60

TANUMSHEDE
Industrivägen
Tel 0525-290 80

GRANNGÅRDEN
ETABL.1880

Lokala avvikelser i sortimentet kan förekomma

Underhållsfria fasader med träkänsla

BILD: KAYCAN

Trött på att renovera träfasaden?

Då kan en ny panel av fibercement eller plast vara lösningen. Du slipper underhållsjobbet men behåller "trä känslan", lovar tillverkarna.

TEXT: LARS BÄRTÅS

TRÄ HAR EN TRADITIONELLT STARK POSITION i Sverige och är det material vi gärna väljer till husfasaden, fönstrena, dörrarna och golvbeläggningen. Nackdelen är att trä kräver regelbundet underhåll som rengöring, oljning, lackning eller målning.

Det finns flera konkurrerande material till trä som under senare tid trängt in på den svenska byggmarknaden. När det gäller fasadpaneler marknadsförs nu system som utseendemässigt imiterar en levande träpanel. Ett exempel är ivarpanelen som består av fibercement.

- Fibercementpaneler är stort i Europa och

har använts i flera prestigefyllda byggprojekt. I Sverige har det använts i 5-6 år och upptäcks nu av allt fler arkitekter, husägare och byggherrar, säger Sander Pruijessers, produktchef på Ivarsson Sverige AB.

IVARPANELEN KAN ERSÄTTA en hel fasad eller detaljer som vindskivor och gavelspetsar. Som husägare kan man välja mellan ett flertal villaanpassade kulörer, till exempel "sand" eller "falu röd". Panelen levereras i färdigt skick och kan enkelt monteras på plats, säger Sander Pruijessers.

- Den stora fördelen är att ivarpanelen är helt underhållsfri. Dessutom är den brandsäker och helt fuktbeständig, vilket naturligtvis är en viktig egenskap i vårt fuktiga nordiska klimat.

Prismässigt ligger Ivarpanelen på 259 kronor/kvadratmetern. Det är billigare än en jämförbar putsfasad, men något dyrare än en genomsnittlig träpanel.

- Men om man räknar in materialkostnader för underhållsarbete på en

träpanel så blir priset ungefär detsamma. Dessutom slipper man arbetstiden.

ETT ANNAT UNDERHÅLLSFRI och lättmonterat alternativ är den kanadensiska fasaden Kaycan som består av solid plast (PVC). Fasaden började säljas av Partilleföretaget Allox för ett år sedan och hittills har ett 20-tal villaägare satsat på detta alternativ.

- Plastfasader har funnits i 50 år är numera det vanligaste fasadmaterialet på nybyggda villor i Nordamerika. Fördelarna med detta material är så pass många att vi tror på en ökande försäljning också i Sverige, även om trähustraditionen fortfarande är stark här, säger Dick Danielsson på Allox AB.

KAYCANFASADEN STÅR OBERÖRD både mot väder, vind och sol och behöver inte ens tvättas, framhåller Dick Danielsson.

- Det växer inget mögel eller alger på fasaden överhuvudtaget.

I likhet med ivarpanelen har Kaycan en ytstruktur som är förvillande lik en träpanel. Fasadskivorna är genomfärgade och finns i 8 ljusa pastellfärger, dock ej i falu röd.

Priset ligger i dagsläget på 240 kronor/kvadratmetern, ungefär som en träpanel – minus målning och underhållsarbete.

BILD: IVARPANELEN

Vill du sälja ditt hus för 1 835 kr *mer* per kvadrat?

Framgångsfaktorn är att sätta rätt utgångspris. Det kan vi göra tack vare god kunskap, lång erfarenhet och genuint engagemang. Rätt utgångspris ger rätt köpare och därmed ett pris som marknaden vill betala och som för oss ligger på ett högre pris per m² än genomsnittet*. Välkommen till kunskap som ger dig **rätt pris**.

* VärderingsData för statistik över totalt mäklad marknad och enligt siffror från januari 2001 till januari 2009 har Elmgrens Fastighetsbyrå AB sålt småhus för 1 835 kr mer per m² än genomsnittet i hela Härryda kommun. Läs mer på vår hemsida.

FASTIGHETSBYRÅ AB
ELMAGRENS

Biblioteksgatan 16 B, 435 30 Mölnlycke 031-88 58 58 www.elmgrensfastighetsbyra.se

Skumplast

tillskärs och sömnad utförs efter mått och
mallar till båt dynor, madrasser, utedyndor,
balkongskydd, sänggavlar mm.

"Råglas" i metervara

Linnea fix fr 119:-/m

Innerkuddar, välstoppade fr 45:-

Vaxduk, även runda fr 45:-/m

Stolsitsar flera modeller fr 79:-/m

GALANT-PLAST AB

Odinsplatsen 2 (hpl. Ullevi N) Tel: 031-15 28 16
Vard. 9-18, lörd. 10-14 www.galantplast.se

Bättre bilder?

Inga problem, vi har vad du behöver.

Och undrar du något, fråga oss gärna
– på Inet löser vi det mesta.

Nikon D90

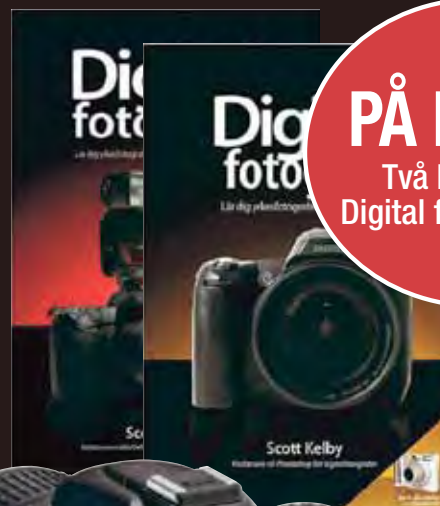
D90 kombinerar teknik från Nikons flaggskepp med en mängd sofistikerade funktioner för att hjälpa dig att uppnå bättre resultat.

Dess CMOS-bildsensor med 12,3 megapixel och EXPEED bildbehandlingsystem ger fantastisk bildkvalitet för en mängd olika ISO-ljuskänsligheter. Med livevisningsläget kan du komponera och fotografera via den högupplösta LCD-monitorn på 3 tum, och ett avancerat system för motividentifiering och autofokusprestanda hjälper till att ta bilder med förbluffande noggrannhet. Filmer kan spelas in i Motion JPEG-format med den innovativa D-filmfunktionen.

Kamerahus 9.995:-
med 18-55 VR – 10.995:-
med 18-105 VR – 11.995:-
med 18-200 VR – 15.995:-

från 9.995:-

PÅ KÖPET

Två böcker om
Digital fotografering*

*Köp valfri systemkamera eller objektiv från Nikon och få ett bokpaket med första och andra delen av *Digitalfotografi* av Scott Kelby.

Nikon D5000

D5000 är en kraftfull och mångsidig systemkamera som ger fantastiska stillbilder och högupplösta filmklipp med ljud. Den är otroligt enkel att använda med många automatiska funktioner som hjälper dig att ta de bilder du vill och har en imponerande bildsensor med 12,3 megapixel som ger en utomordentlig detaljrikedom. Med den innovativa vinklinsbara LCD-monitorn är det enkelt att fotografera i alla vinklar, vilket ger ett nytt spännande perspektiv på livevisningsfunktionen. Oavsett om du tar stillbilder eller rörliga bilder kan du vända, luta eller vrida monitorn för att ta bilder ovanifrån, underifrån, från sidan eller för att skapa självporträtt.

Kamerahus 8.795:-
med 18-55 VR 8.995:-
med 18-55 VR och 55-200 VR 11.895:-

från 8.795:-

www.inet.se 031 - 65 27 00

Vi kan erbjuda 4, 6, 12 eller 24 månaders räntefri avbetalning på hela vårt sortiment, prata med våra säljare. Sedvanlig kreditprövning genomförs. Alla priser inkl. moms, vi reserverar oss för slutförsäljning och ev. tryckfel i annonsen. Annonispriserna gäller så långt lagret räcker dock längst t.o.m. 090628.

INET RINGÖN
Lergodsgatan 1
Ringön, Göteborg

vard 10-18
lörd 11-15

INET SISJÖN
Hantverkarsvägen 15
Gulinhuset, Sisjön

vard 10-19
lörd 11-16
sön 12-16

INET TORP
Hem&Fritidshuset, vån 2
Torp Köpcentrum, Uddevalla

vard 10-20
lörd 10-17
sön 11-17

GODA RÅD

VID KÖP AV FRITIDSHUS

Yvonne Elmgren är auktoriserad fastighetsmäklare och besvarar dina frågor om att köpa och sälja en bostad. Välkommen att posta dina frågor till tidningen och märk kuvertet med "Mäklarspalten".

Vi är en familj som längtar efter ett sommarhus. Kan du hjälpa oss med några råd om vad vi behöver tänka på inför vårt köp.

Tack på förhand, Fredrik.

Hej Fredrik med familj!

Alla drömmer vi nog om ett eget sommarhus! Jag minns vårt första, från början ett väldigt rörigt förråd/garage som byggdes om till det mest fantastiska sommarhus. Det fick sovloft, veranda, spröjsade fönster och vitmålade knutar.

LYCKAN VAR FULLKOMLIG när vi fick färgsätta, spika och planera vår lilla trädgård.

Att det dessutom låg vid en sjö där vi tog morgondoppet, fiskade och åkte vattenskidor gjorde ju inte det hela sämre. Nu hade vi förmånen att få göra detta på mina svärföräldrars tomt vilket gjorde att det inte kostade så mycket. Tyvärr är priserna idag på sommarhus väldigt höga och speciellt på vår och sommarhalvåret. Återkommer till kostnaderna.

Börja alltid med att fundera över läget, skall det ligga vid havet eller vid en insjö?

Hur stort skall det vara, är ni 2 eller 6 personer?

Är byggnaden vinterisolerad?

Finns det farbar väg fram? Vinterväghållning?

Hur är kvaliteten och tillgången på vattnet?

Är avloppsfrågan löst? Om inte, kontrollera med Miljö & Hälsa på kommunen vilka möjligheter som finns. Tala samtidigt med bygglovskontoret och efterhör om byggnadslov finns på befintlig byggnad och om det finns utbyggnadsmöjligheter.

Finns det andra planer för området? Nybyggnation, vägar etc.?

I vilket väderstreck ligger tomten?

Kan någon se till huset när ni inte är där?

Det finns massor med frågor som dyker upp men detta är några viktiga att fundera över.

När ni slutligen funnit DET sommarhuset glöm då inte undersökningsplikten!

DET ÄR LÄTT ATT FÖRBLINDAS av ett litet rött torp där sommarblommorna står i full blom och solen glittrar i det spegelblanka vattnet.

Vid köp av fastighet har köparen skyldighet att noggrant undersöka fastigheten, den s.k. undersökningsplikten. Det går inte i efterhand att anmärka på fel eller brister som kunde

upptäckts vid besiktningstillfället. Ett dolt fel ansvarar däremot säljaren för i 10 år efter tillträdet.

GLÖM EJ HELLER ATT GÖRA EN NOGGRANN KALKYL över boendekostnaderna.

Räntan på det lånade kapitalet är i dagsläget ganska låg men tänk på att räkna med att ränteläget snabbt kan förändras.

I de flesta fritidshus är det eluppvärmning varför elkostnaden brukar bli ganska hög.

Kostnad för vatten, avlopp och sophämtning tillkommer. Eventuellt finns det en kostnad till en samfällighetsförening för gemensamma ytor, bryggor, lekplatser eller liknande.

Försäkring för både byggnad och lösöre, kanske ett larm.

I initialskedet tillkommer också en engångskostnad för lagfarten vilken är 1,5 % av köpeskillingen samt 2 % för uttagande av nya pantbrev.

Hoppas jag med dessa rader lyckats ge dig några tips och råd. Jag önskar dig och alla andra många "goa" stunder ute i trädgården eller naturen och med mycket solsken.

Text: Yvonne Elmgren

Vi utför alla slags trädgårdsarbeten.

Allt från förslag till att bygga och sköta din trädgård

Vi utför även:

- Stenläggning
- Plattsättning -
- Stenpartier-
- Stenmurar mm

Ditt kunskapsföretag
TMT Kålltorps Gardencenter

KYRKÅSPLATSEN
Tel. 031-25 36 74
Öppet ALLA dagar!

Mån-fre 9.30-18, lör 10-15, sön- och helgdag 11-15
Snittblommor|Binderier|Trädgårdstillbehör|Buskar
Träd m.m. Trädgårdsarbeten, utkörning

Swedbank

Juristbyrå

Beställ tid för juridisk rådgivning.

Bouppteckning • Bodelning • Arvskifte
Testamente • Köpekontrakt • Gåvobrev
Äktenskapsförord • Samboavtal
• Kompanjonavtal

• Allmän juridisk rådgivning • Skattefrågor
Företagsformer • Generationsväxling

Välkommen in!
Möndals Centrum
Kållereds Centrum
Lindome Centrum
Hisingen/Öckerö

Tel. 031-739 77 70

Swedbank Juristbyrå
Box 22070, 400 72 Göteborg

Stort utbud av
flaggstänger,
flaggor och
vimplar m.m

AB Gustav Strömlad
Gamla Alingsåsv 27
433 38 Partille
Tel 031-44 34 72
www.stromblads.com

**Ring oss för
aktuellt erbjudande!**

**STRÖMBLADS
FLAGGSTÄNGER**

LYX i trädgården

FlowerPot Garden

Nu finns Verner Pantons berömda lampa Flowerpot även som trädgårdslampa. Höjd 120 cm. Material: Polished Aluminium. / www.danskdesign.nu

Böjbar Ljusskena LED

Den böjbara skenan på 0,5 m kan med ett enkelt snäpp kopplas ihop, med 2 st andra för att passa ens behov.

Skenan kan monteras både inom- och utomhus och är på 12 V LED. Fastsättningen gör man enkelt med klammer eller dubbelhäftande tejp.

Mjuk och len, men hård som sten

Soffan Juno en är en kreation av stål och betong. / www.skulpturfabriken.se

Utomhuskran och slanghållare i koppar

Exklusiv designkran från FROSTLINE® för väggmontering utomhus.

Utomhuskranen Wall kommer efter hand att få den välkända kopparpatinan och därmed samma grönaktiga färg som takrännor och taktäckning av koppar. För upphängning av slangen levereras slanghållaren Ellipse som tillbehör i samma material och samma höga kvalitet som väggkranen.

Kranen är försedd med gängning som gör det möjligt att ansluta en vanlig trädgårdsslang. Anslutningen kan underlättas ytterligare med en snabbkoppling i koppar.

Kranen är naturligtvis frostsäker, så problem med frostsprängda vattenrör förstörda vattenkranar i början av trädgårdssäsongen är nu ett minne blott.

Produkten finns att köpa hos ledande VVS-installatörer och -grossister.

VÄSTSVERIGES största utställning med 26 st möblerade VILLOR OCH FRITIDSHUS

Öppet: Midsommar (v 25), Månd (15/6) 12-19, tisd-ons (16/-17/6) 12-18, Stängt: Tors-sönd (18/6 t.o.m. 21/6).

Utställningen stänger för semester: Fredag 3/7 t.o.m. Sönd. 2/8 - Öppnar igen Månd. 3/8 kl. 12

Tel. 031-45 09 00, Fax. 031-49 35 42 | Frölunda Smedjegata 4, Västra Frölunda | E-post: info@husknuten.se

www.husknuten.se

Vinterns skönaste nyhet Villa Balans

En dröm i bästa New England stil

Välkommen att besöka våra två visningshus på Husknuten!

Eksjöhus
Försäljningskontor
Husknuten
Västra Frölunda
Tel. 031-45 03 00

www.eksjohus.se

Underhållsfria fönster för samma pris som träfönster!

Besök vår utställning och få en opartisk information.

Det skall vara lätt att välja!

Din Fönsterbytare
Stort urval på fönster

Ring nu! 031 - 45 50 40

Se vår utställning på "Husknuten" Västra Frölunda

Öppet tis-ons 15-18, sön 12-15.

Eller enl. överräskommelse

www.dinfensterbytare.se

Onsalavillan/ Arkitektritrat # 1

Onsalavillan kommer löpande att presentera nya arkitektritade hus i samarbete med Arkitektrådet Peo Oskarsson SAR / MSA.

nedan visar vi # 1, boarea 157 kvm,

Pris 2.130.000:- inkl grund & Bergvärmepump !

PS. Håll utkik efter våra nya hus på nätet DS.

Ring Onsalavillan för mer information, 031-45 20 82
www.onsalavillan.se

SKA DU SATSA PÅ SOLEN?

- VÄLJ TILLFÖRLITLIG TEKNIK

TEXT: LARS BÄRTÅS

FOTO: JAN-ERIK WEINITZ

Det finns mycket som talar för solvärme anser Arne Andersson på Energi-myndigheten. Teknikutvecklingen har effektiviserat solfångarna så att de ger ett högre värmeutbyte idag än för tio år sedan.

FOTO: JOHAN WINGBORG

Solfångare och solcellspaneler har blivit en allt vanligare syn runt om i Sverige. Enligt Energimyndigheten finns omkring 45 000 solenergianläggningar i bruk varav merparten sitter på villatak. När det gäller villor dominerar de plana solfångarna, men mest ökar försäljningen för så kallade vakuumrörsolfångare. De senare är något dyrare per kvadratmeter men har ett jämnare och generellt högre värmeutbyte per år.

FÖR VILLAÄGAREN KAN DET FINNAS flera skäl att investera i solvärme. Tekniken är bekväm och kräver knappt något underhåll. Energin är förnybar och ger inga miljöutsläpp. Dessutom är energin gratis när investeringen väl är betald.

Men den ekonomiska aspekten innebär också en tröskel: investeringskostnaden för solvärme är hög jämfört med andra värmelösningar för villan.

- Återbetalningstiden för ett solvärmepaket kan uppgå till 10-12 år. Detta kan jämföras med till exempel en luft-luftvärmepump som ofta betalar sig inom några få år. Å andra sidan vet vi att solfångare kan vara

i drift uppemot 25 år, en livslängd som man inte kan räkna med att luftvärmepumpen uppnår, säger Arne Andersson på Energi-myndigheten.

ENLIGT ARNE ANDERSSON FINNS DET idag ett stort intresse för att satsa på solenergi. Men samtidigt råder en tveksamhet inför långsiktiga investeringar, särskilt om man är osäker på hur länge man ska bo kvar i sitt hus. Ett annat problem är "bristen på kompetenta installatörer".

- En del leverantörer har en förteckning över lämpliga installatörer. Men mitt råd är att alltid begära referenser, det är det bästa sättet för konsumenten att välja rätt.

TROTS DESSA TRÖSKLAR finns det mycket som talar för solvärme. Teknikutvecklingen har effektiviserat solfångarna så att de ger ett högre värmeutbyte idag än för tio år sedan.

- Om man räknar på värmeutbytet har det inte skett någon prisökning på solfångare sedan år 2000. Man får lika mycket kilowattimmar för pengarna nu som då, vilket förstås är bra i relation till de senaste

Takpannor som absorberar solljus och solfångare med spegelreflektorer. Den nya tekniken inom solenergi väcker stora förhoppningar.

Men som småhusägare är det ännu så länge tryggast att satsa på beprövad teknik.

årens energiprisökningar.

Mot bakgrund av energipriserna kan husägarna också förvänta sig att marknaden för solvärme växer, något som banar väg för ökad konkurrens och lägre priser på sikt.

PÅ VÄRMEMARKNADEN FINNS DET idag flera aktörer som valt att integrera solenergi med befintliga system. Ett exempel är värmepumpstillverkare som erbjuder solfångare i kombination med berg-, jord- och sjövärmepumpar. Fördelen med en sådan lösning är, enligt tillverkarna, att solfångaren kan avlasta värmepumpen eller hjälpa till att återladda borrhålet.

- Min uppfattning är att denna lösning är bäst ifall värmepumpen i huset är underdimensionerad. Solfångaren kan i detta fall minska förbrukningen från en kompletterande elpatron. När det gäller borrhålet kan solfångaren göra nytta om berggrunden är massiv och återladdningen går långsamt, säger Arne Andersson.

Forts sid 39 ►

SOLFÅNGARE FUNGERAR ANNARS BRA som komplement till en oljepanna eller bibränsleanläggning. För underhållskrävande anläggningar som vedpannor eller vattenmantlade kakelugnar spar solfångarna både bränsle och arbetstid. Därtill minskar utsläppen från skorstenen.

Med elpriserna i åtanke kan solvärme även vara ekonomiskt gångbart för eluppvärmda hus, framhåller Arne Andersson. En förutsättning är att varmvattenberedaren är förberedd för inkoppling av solfångare, en så kallad solslinga.

- Om man ändå ska byta varmvattenberedare i huset är det smart att välja en ny beredare med solslinga. Då har man valmöjligheten att investera i solfångare när det passar plånboken.

IDAG ÄR DET MÖJLIGT ATT ERSÄTTA ett traditionellt yttertak med färdiga moduler av solfångare. Enligt Arne Andersson fungerar denna lösning bäst för radhusbebyggelse och bostadsrättsföreningar där solenergin kan utnyttjas i ett närvärmsystem. Av kostnadsskäl är det lämpligast att installera solfångarmodulerna i samband med en takrenovering eller nybyggnation. För

ett fristående enfamiljshus däremot är investeringen svår att motivera.

- Anläggningen blir i det här fallet överdimensionerad och det går knappast att tillvarata all den värme som produceras, åtminstone under sommarhalvåret då produktionen är som högst.

VID SIDAN AV DEN BEPRÖVADE TEKNIKEN börjar nya typer av solvärmelösningar tränga in på marknaden. Ett exempel är koncentrerande solfångare som med hjälp av reflektorer samlar ljuset och effektiviserar värmeproduktionen. Ett annat exempel är ett tacktäckningssystem där solvärmens fångas in bakom takpannor av glas.

Med tanke på att denna teknik är under utveckling råder Arne Andersson småhusägare att avvakta och invänta tillförlitliga testresultat.

- För den enskilde småhusägaren är det privatekonomiskt vanskligt att satsa på nya oprövade lösningar. Det är främst en angelägenhet för kommersiella aktörer som har råd att våga testa tekniken.

Forts sid 40 ►

heralex.se

Följ strömmen - Stäng av den!

SolarVenti®

Nu är det inte längre en dröm!

Med SolarVenti får du, med gratis drift, torr och varm luft. För fritidshus, friggebod, koloni-/ och jaktstugor, garage, husbil, husvagn etc.

Luftsolfångare från 4400 kr inkl moms

SolarVenti finns även som hybrid med möjlighet att få gratis varmvatten

Heralex, 0708-20 54 98,
www.heralex.se, ulf@heralex.se

**20ÅRS
JUBILEUM**

UPPTÄCK VÅRT SOLSYSTEM DU OCKSÅ!

Montering till fasta priser.

INKAs Folksolfångare.

VILLAPAKET 34 233:-

Statsbidrag avgår med 7 500:-

Paketet innehåller:

- 9 m² solfångare
- 25 m rör med isolering
- Drivpaket Solkrets
- Driftstermostat
- Tyfocor solvätska

Ditt pris 26 733:-

Inkl. moms

Småsolpaket för varmvatten

Materialpris.....33 807:-

Statsbidrag avgår med5 360:-

Ditt pris...28 447:-

Inkl. moms

Paketet innehåller:

- Varmvattenberedare 300 liter
- Elpatron 3 kW • Rör med isolering
- 5,4 m² högeffektiv solfångare
- Drivpaket • Tyfocor solvätska.

Tysk kvalitetssolfångare för fristående montage.

Nyhet!

ORBIT

- Svensk kvalitetssolfångare med topptestvärden

VI SÄLJER ÄVEN VAKUUMRÖR!

INKA ENERGI är ett företag som jobbat mycket med alternativa energifrågor och systemlösningar sedan slutet på 80-talet både praktiskt och teoretiskt. Vi har stor erfarenhet av solvärme montage och ackumulatorsystem.

0304 - 20959

Ring för mer information!
Håkan Gustavsson, INKA SOLENERGI.
Tel. 0304-20959 • Mobil 070-8720959
Tegneby Stala 624, 474 96 Nösund

Visst är din villa värd det bästa!

Vår bästa luftvärmepump Super Scroll, med den senaste tekniken, ger dig upp till 65% besparing.

FÅ EN GRATIS ENERGISPARKALKYL

GÖTEBORG:

Inomhusmiljö AB, tel 031-709 00 10

STENUNGSUND:

Kylteknik i Bohuslän, tel 0303-845 40

HOS OSS ÄR DU I YRKESMANNENS TRYGGA HÄNDER!

FAKTA SOLFÅNGARSYSTEM

Plana solfångare och vakuumrörsolfångare med u-rör eller heat-pipe dominerar utbudet. Följande användningsområden är vanligast:

1. Varmvattensystem som värmer tappvarmvattnet. Denna utgörs av en varmvattenberedare med solfångare som inte kräver så stor solfångarearea, omkring 4-6 m². Cirkapris: 30 000-40 000 kr.

2. Kombisystem där solvärmen täcker en del av tappvarmvattenbehovet och en del av huset värmebehov. Systemet utgörs av solfångare med ackumulatortank. Solfångarean dimensioneras efter ackumulatorvolymen, 10-12 m² solfångare och en 500-750 liters ackumulatortank är vanligt. Cirkapris: 60 000-75 000 kr.

Förutsättningar

Solfångarna placeras på lutande tak, 20-60 grader, i söderläge eller sydväst-sydost. Platser med många soltimmar, till exempel kustområden ger något mer utbyte än inlandet. Solfångarna levererar, beroende på förhållanden, 300-700 kWh/m² och år.

Räkneexempel

En solvärmeanläggning som ersätter ca 2 500 kWh/år av tappvarmvattenproduktionen ger en besparing på ca 3 300 kr/år vid en energikostnad på 1,30 kr/kWh (mars 2009).

STÖD PÅ GÅNG FÖR SOLCELLER

Tyvärr omfattas inte fritidshus, som saknar indragen el, av det föreslagna investeringsbidraget.

Solceller är idag ett dyrt sätt att producera el. Men nu väntas regeringen införa ett stöd som kan motivera fler husägare att satsa på tekniken.

Stödet omfattar dock enbart fastigheter som är anslutna till elnätet.

Som fastighetsägare kan man idag söka bidrag för att investera i en solvärmeanläggning. Från och med den 1 juli ska man även kunna söka ett investeringsstöd för solcellssystem, det vill säga en solpanel som producerar el till fastigheten. Stödet uppgår till högst 60 procent av kostnaden för projektering, material och installation av solceller.

Enligt förslaget kommer stödet även omfatta så kallade hybridsystem där solfångare och solceller ingår i samma konstruktion, vilket innebär att systemet både kan leverera varmvatten och el.

För att vara berättigad till investeringsstöd krävs det att fastigheten är ansluten till elnätet. Det innebär att till exempel fritidshus, båtar, husvagnar med mera som saknar indragen el inte omfattas av bidraget. Anledningen till att man avgränsar stödet är att solceller redan anses som en lönsam investering när det saknas elnätsanslutning.

Näringsdepartementet kommer att fatta ett slutgiltigt beslut om stödet senare i juni.

Energi från solceller

Solceller omvandlar solljus direkt till el i form av likström. De skiljer sig från solfångare, där solstrålningen används för att producera varmvatten.

Omvandlingen av solenergi till elektrisk energi i en solcell sker utan några rörliga delar, utan att något bränsle behövs och utan att ge några utsläpp. Den i dag vanligaste typen av solcell, kiselcellen, tillverkas av en tunn skiva av halvledarmaterialet kisel.

Produktionen hos en solcellspanel ligger på drygt 100 kWh el per kvadratmeter. Kostnaden för ett solcellspaket på 8 m² är cirka 50 000 kr.

Text: Lars Bårtås

**Allt i lättmetallstegar
Även för tak**

**BILLIGAST PÅ
FLAGGSTÄNGER**

Vi fortsätter att vara
billigast på flaggstänger
och stegar i Sverige.
10 års garanti. 3-18 m.

Prisex.
9m Komplet
2.980:-
Ord pris 5.180:-

Prisex
4m steg
679:-

Transport och montering utförs

JÄRNHUSET
I MÖLNDAL AB

Personlig service • Etabl. 1920
Mölndals Centrum. 031-27 01 86
Vard. 10-18, Lörd 10-14

SÖK SOLVÄRMESTÖD!

Från och med januari 2009 kan alla som installerar en solvärmeanläggning ansöka om solvärmestöd.

Stödet uppgår till maximalt 7 500 kronor per lägenhet i småhus/fritidshus. Anläggningen måste uppfylla vissa kvalitetskrav som föreskrivits hos Boverket. Läs mer på Boverkets hemsida, www.boverket.se, under länken "Bidrag och andra stöd".

Ansökan om solvärmestöd och bedömning sker hos länsstyrelsen där du bor.

Läs **Villa&Fritid** på nätet!

Du kan bläddra som "på riktigt" och givetvis kan du skriva ut en sida.

Du kan även ladda ner önskad sida som en pdf-fil.

www.villaafritid.se

**JONSERED
LEKSAKSTRAKTOR!**
Tuff och snygg tramptraktor med dragkrok. Nu kan alla ha roligt i trädgården!

895:-

**ELSTART & AUTO-
WALK UTAN EXTRA
KOSTNAD!**
När du köper en Jonsered LM 2147 CMDAE.

VÄRDE 900:-

NYHET!
JONSERED LT 2213
En ny, kompakt och smidig trädgårdstraktor som är lätt att manövrera i trånga utrymmen. Klippaggregat med enkelkniv och sidoutkast ger utmärkt klippresultat.
Motor Briggs & Stratton 12,5 hk* – klippbredd 77 cm.

14.500:-

NYHET!
JONSERED LT 2213 CA
Den här modellen har integrerad uppsamlare och ett klippaggregat på 77 cm, vilket ger hög kapacitet samtidigt som maskinen är smidig att köra även på små ytor.

Motor Briggs & Stratton 12,5 hk* – klippbredd 77 cm.

20.500:-

JONSERED LT 2216
Kraftfull trädgårdstraktor. Med våra tillbehör blir traktorn ännu mer mångsidig! Motor Jonsered by Briggs & Stratton 15,5 hk* – klippbredd 97 cm.

16.500:-

Modellen finns även med automatisk transmission, LT 2217 A. Pris 19.900:-

NYHET!
JONSERED LM 2147 CMDAE
Robust gräsklippare med el-start, kullagrade hjul och tre olika klippsystem; uppsamling, mulching och bakutkast. Motor Briggs & Stratton 190 cm³ – klippbredd 46 cm. Ord. pris 5.100:-

NU 4.200:-

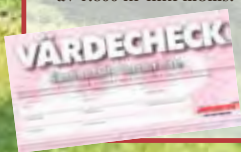
* Enligt uppgift från motortillverkaren.

Jonsered®
WHY STAY ORDINARY™

KONSTEN ATT KLIPPA GRÄSET PÅ DITT SÄTT

**BASSERVICE UTAN EXTRA KOSTNAD
VID KÖP AV JONSEREDS FRONTRIDERS!**
Du får en värdecheck på en kostnadsfri basservice till ett värde av 1.800 kr inkl moms! Checken kan lösas in hos din återförsäljare* från oktober till och med december 2009, eller enligt överenskommelse med din återförsäljare. Erbjudandet innefattar inte hämtning och lämning av produkten.
* lokala avvikelser kan förekomma

NYHET!
JONSERED FR 2218 A 4x4
Ny Frontrider som enkelt tar sig fram tack vare bakvagnsstyrning och fyrhjulsdraft. Välj mellan klippmetoderna mulching och bakutkast. Motor Briggs & Stratton 17,5 hk* – klippbredd 103–112 cm.

58.800:-
inkl. Combi 103 klippaggregat.
Om du istället väljer klippaggregat Combi 112 tillkommer 2.000:- på priset.

JONSERED FR 2213 MA
Med den steglösa automatfunktionen kan du ställa in farten för optimal klippning. Du kan välja klippmetoderna mulching eller bakutkast.
Motor Briggs & Stratton 12,5 hk* – klippbredd 94 cm.

36.000:-

JONSERED FR 2211 R
En liten Frontrider med manuell 5-växlad växellåda. Den avancerade bakvagnsstyrningen ger en extremt liten vändradie. Motor Briggs & Stratton 10,5 hk* – klippbredd 94 cm.

25.700:-

* Enligt uppgift från motortillverkaren.

Dela upp betalningen!
Tala med din återförsäljare.

Jonsered®
WHY STAY ORDINARY™

Du hittar din närmaste återförsäljare på
www.jonsered.se, eller ring **0774-48 48 48**.

Gäller v. 14–31, eller så långt lagret räcker.
Reservation för ev. tryckfel.
Priserna är rek. ca priser inkl. moms.
© 2009 Jonsered. All rights reserved.

Bollebygd: Fahlströms Motor & Cykel, 033-28 44 05
Floda: Floda Skog & Trädgård, 0302-301 54
Göteborg: Göteborgs skog & trädgård, 031-68 38 80
Kungälv: Kungälv's Skog & Trädgård AB, 0303-183 00

Kungälv: Romelanda Motorsågservice, 0303-22 39 00
Lindome: Lindome Järn Bygg Foder, 031-99 00 97
Mölnlycke: Motorshopen i Mölnlycke, 031-88 00 10
Strömstad: Yngves Maskinservice, 0526-611 79

Ny lasyrfärg som kan brytas i flera nyanser

Alcro Altans nya lasyrfärg låter träets naturliga struktur träda fram. Den kan användas på nytt, impregnerat eller tidigare laserat trä samt obehandlad furu och gran i terrasser, staket och trädgårdsmöbler.

Färgen är slitstark, kulörbeständig och ger en svagt filmbildande yta. Med grundolja och två lager av Altan lasyrfärg får man ett underhållsintervall på två-tre år vilket är längre än vid behandling med träoljor. Det kan också vara bra att rengöra uteplatsen ordentligt varje år. På så sätt undviker man att träet förstörs av smuts eller alg- eller mögelangrepp och underhållsintervallet blir längre.

- Nya ytor ska helst åldras före målning. Låt den därför stå utan behandling en säsong. Bestryk sedan en bräda i taget för att få en jämn kulör. Och vänta tills väderprognosen pekar på temperaturer mellan 7 och 25 grader med mycket liten risk för regn, säger Maria Midby Arén på Alcro.

VI SÄLJER INGA VANLIGA KYLSKÅP

HÖRNKYLSKÅP

- fyra gånger större än ett vanligt kylskåp
- fyra gånger elegantare än ett vanligt kylskåp
- hörnkylskåp från

by Scandinavian Appliances AS

Svarvaregatan 12, KUNGÄLV
Tel. 0303-591 65, Fax. 0303-598 44
janne@janateknik.se
www.janateknik.se

Myggor kan vara en sommarplåga. Men inte den här roliga lampan med namnet Mademoiselle Filou. Den passar väl bra i ett sommarhus? / Ljus i hus

Något vitt,

något grått, något nytt, något fått, något gammalt och slitet, något blankt, feminint och slitet ...

Ditt hem ändå vara ljust och charmigt lantligt. Rustad med pensel och

några burkar vit färg kan du själv skapa den lantliga stilen som känns så rätt i tiden – och det utan att vända ut och in på plånboken! För den som vill inreda sitt hem lantligt är loppisar och antikbodas rena guldgruvan. Den som är händig tillverkar själv inredningsdetaljerna med rätta stilen.

Låt dig inspireras av inredningsspecialisten Anna Örnbergs handfasta tips och kreativa idéer för att själv skapa en ljust romantisk eller robust lantlig stil hemma.

av Anna Örnberg, Foto: Tommy Durath / SEMIC

BILD: DEMERX

Soluppvärmd dusch

Om man vill svalka sig eller skölja av sig innan badet kan utomhus-duschen Sonny (från Demerx), med soluppvärmd varmvattensberedare på 40 liter, vara ett alternativ. Duschen har inbyggt bland-system så att man lätt kan temperera duschvattnet. Nertill sitter det även en fotdusch!

Vattnet kopplar man direkt till trädgårdslangen.

Kom och låt dig inspireras i vår trapputställning!

Från idé till färdig trappa

Trätrappor - Spiraltrappor - Räckan för inom och utomhusmiljö - Trapprenovering

Måndag stängt
Tisdag-fredag 10.00 - 16.00
Onsdag-torsdag 10.00 - 18.00

Telefon 0303-77 50 74
Hyvelvägen 3, Stenungsund
www.trappkompaniet.se

TRÄDFÄLLNING OCH TRÄDVÅRD

Sektionsfällning • Trädbeskärning • Bortforsling

Trädspecialisterna i Väst AB

Tröskvägen 28

434 40 Kungsbacka

0705-570 580

031-570 580

0300-155 51

www.tradspecialisterna.se

info@tradspecialisterna.se

- › Nöjd kund-garanti
- › Kostnadsfria pridförslag

Vi är höjdare på mark och anläggning

Nybyggnation, renovering, tillbyggnad, badrumsrenovering,
taktvätt, fasadtvätt, dränering, stenläggning

Glöm inte!

Ni kan göra rotavdrag

på 50% av arbetskostnaden

Ring 0200-330 000 • www.wcwab.com

WcW
West Coast Workers
Entreprenad AB

Helt fantastiskt!
Besök Sveriges
största
showroom
för kök & bad.

Gå in på www.exbokok.se

exBo
KÖK

+BAD+INREDNING

Showroom:

Göteborgsv. 415
Kungsbacka.
t: 0300-303 30
Öppet Tis-Fred. 10-18.
lör-sön 11-15. Månd. Stängt

Tillverkning med 125 års erfarenhet av emaljering.

EMALJSKYLTAR

Beställ nu - vinn resa

Husnummer-, Gat-, Namn-
& Företagsskyltar
Valfria färger & storlekar!

Emaljskylten
VARBERG

Kunder är privatpersoner - företag -
fastighetsbolag - bostadsrättsföreningar, m.m.

Härdgatan 23, 432 32 Varberg.
Tel 0340-134 50, 070-753 18 37

www.emaljskylten.se • emaljskylten.dismark@telia.com

Special-erbjudande!

TP18 svart
69.90/ kvm.

Vi har även
erbjudanden
på TP20!

Ett parti isolering billigt!

95 mm..... PRISEXEMPEL 37:95

Vi har även 45, 70, 120 och 145 mm.

www.hajomsplat.se

Må-ons 8-17 • Tors 8-19 • Fre 8-17

Tel. 0320-422 66, 0708-92 32 57

Hajoms Plåt & Parti

Håll koll på
fukten i din
krypgrund

Vill du veta mer, ring oss på 031-754 46 00
eller besök www.anticimex.se

1934-2009 **75** ÅR
Anticimex
ATT FÖREBYGGA OCH SKYDDA

NordDesign® Kök

- Köksföryelse med kvalité och design

*Nytt kök?
Byt köksluckor!*

Boka ett kostnadsfritt
hembesök eller beställ
broschyr.

För närmsta återförsäl-
jare besök vår hemsida
www.norddesign.se

Eller ring 0346-83444.

HEED & THOM
D E S I G N

Nu i nya lokaler - öppnar inom kort.

För kontakt och tidsbokning ring **031-89 44 90** el **0705-11 99 05**

MOBALPA
K Ö K

Lundins
KÖK & INTERIÖR

10 min från centrum Vi ligger inte på "FINA GATAN"
därför kan vi hålla, hög service, hög kvalité och låga
omkostnader = mycket kök för pengarna.

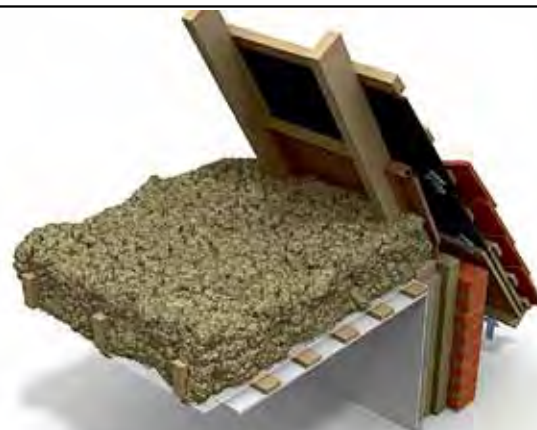
Vi har dessutom stor kunskap och erfarenhet.

HEED & THOM
D E S I G N

i samarbete med:

- R.Olausson Byggnadsmontering
- Wallroths EL
- BK. Byggnadssmeden AB
- Darells Byggnadsplåtslageri
- N-MEK

Tagene Hantverkshus, Tagenevägen 62

**Spruta din vind med
Rockwool Lösuil!**

Sprutad Rockwool Lösuil från Paroc behåller
värmén i huset och ägarens pengar i fickan.
Kontakta oss för information om vårt erbjudande
med lösullen sprutad på plats.

www.paroc.se

PAROC
Insulate for life

HÖGSBOVERKEN ISOLERING AB

- Auktoriserad entreprenör för Rockwool lösull -

PI 3596, 437 21 LINDOME

Tel 031-27 08 87, 031-94 83 89

Kvällstid: Håkan Johansson 031-88 24 35

Mobil: Håkan Johansson 0705-85 78 03, Karl Ahlgren 0705-85 78 09

Räcken för inom & utomhusmiljö
Trätrappor - Spiraltrappor
Trapprenovering

TRAPP-KOMPANIET

Sön-Mån stängt
Tis-Fre kl. 10-16
Ons-Tor kl. 10-18
Lör kl. 10-13

Telefon 0303-77 50 74
Hyvelvägen 3, Stenungsund
www.trappkompaniet.se

ABC Våtrumskonsult
Mario Godorn

BESIKTNING, KVALITETSKONTROLL
& PROJEKTERING
BKR-BEHÖRIGHET FÖR VÅTRUM

0707 444 365

 Boverket

Gårda vägen 89 437 35 Lindome
e-mail. mario@vrkonsult.se

NYTTJA ROT-AVDRAGET

50%

på arbetskostnaden vid borrhning av
vattenbrunnar och reningsverk.

 **SVEDBERGS
BRUNNSBORRNING AB**
0320-310 20, 0706-58 72 29

UNDERHÅLLSFRI FASAD

KAYCAN fasadsystem

100 % underhållsfri
Finns i 8 olika färger

Trött på ständigt underhåll?
Dags för ännu en ommålning?
Problem med mögel/grönalger?

20 års garanti

ALLOX AB
Tel 031-87 85 10 www.allox.se

KÖK OCH SNICKERIER

**UTAN GIFTIGA FÄRGER
OCH SPÅNSKIVOR**

Stabila beslag och lådor på kullager
borgar för lång livslängd och god funktion.

Skåpens höjd, bredd och djup
bestämmer du själv och du slipper passbitar.

Vi har även utbytesluckor.

**ARÖDS
INREDNINGAR**

Allebyvägen 11, Torslanda 031-50 01 75
Öppet: Vard 8 - 18, Lörd ring för info

Bergvärme
- oslagbart med nya ROT-avdraget!

**Med ROT-avdraget
får du hälften av
pengarna på
arbetet tillbaka!**

När du borrar för bergvärme gör du
den optimala energibesparingen!

**Borra istället
för att göra
luftfärrer!**

ALVATEK

SKENE
Tel 0320-323 10
www.alvatek.eu

Alvatek gör hela jobbet - från borrhning tills du får värme i ditt hus

**SLUTA TRAMSA!
-VID VAL AV VÄRMEPUMP**

Samma pris på Bergvärme som
luft - vattenvärmepump
Välj bergvärmepump från **NIBE**

Fördelar med bergvärme:

- Levererar maximal gratisenergi och värme när det verkligen behövs.
- Använder minimalt med elpatronstöd.
- Inga problem med avfrostning (flera gånger i timman vid kall väderlek).
- Inga problem med stora mängder vatten vid avfrostning (som annars kan skada grunden på huset).
- Sparar mycket mer energi.
- Fodrar mindre säkring i huset = lägre fast kostnad på elräkningen.
- Längre livslängd, då värmepumpen står inomhus.

Vi på GAK jämför värmepumpars energiförbrukning med bilar
bränsleförbrukning för att göra det mer lättförstått för våra
kunder. Valet står mellan bilen som drar 0,5 liter eller den som
drar 0,25 liter bränsle per mil. Vilken skulle ni välja om priset
var detsamma och att prestandan på bilen som drar 0,25 är
överlägsen den som drar 0,5?

GAK service AB
"När det gäller värme i villor och fastigheter"

Ring oss för fri konsultation och hembesök.
Tel. 031-28 67 94, mob. 0707-40 67 94
www.gak.se, info@gak.se

Supersnurren med turboeffekt

**Elimenerar nedfall av rök -
Förbättrar ventilation och
drag.**

**OBS! Ingen elanslutning -
Aspiromatic utnyttjar
vindkraften!**

ASPIROMATIC

Hus med dålig ventilation kan med enkla åtgärder försees med möjligheter
för tilluft och med hjälp av supersnurren uppnå tillräcklig
ventilation enligt dagens krav. Härvid ernås även möjligheter att minska
fukt och mögelbildningar i ytterväggar.

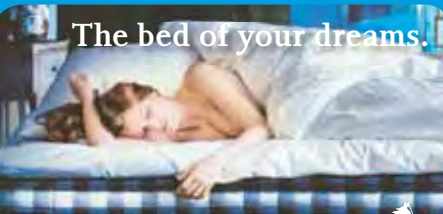
Andra användningsområden: Flerbostadshus, fritidshus, husvagnar,
fartyg, förbättring av drag i öppna spisar, vindsutrymmen och sanitära
installationer mm.

**Aspiromatic passar alla typer av värmekällor
och alla bränsleslag: Olja, gas, ved och kol.**

Rådgivning och installationshjälp om så önskas.

TSAB **T. STÅHL BYGG AB**
Besöksadress: Hildedalsgatan 44-46
Box 22011, 400 72 Göteborg. Tel. 031-23 12 41 | Fax. 031-51 42 05

The bed of your dreams.

Hästens

www.hastens.com

MONTÉ

Många komb. och träslag

Lamino
med pall i
olika färger
och träslag!

Lagervara.

STOLAB®

Lilla Åland

Lagervara.

G.A.D

Stor
utställning

från Gotland köper du naturligtvis hos oss!

Handy klassisk soffa i många
kombinationer och färger!

Engelholm

BRUNSTAD®

Samsas

Jättepaddan

BRUNO MATHSSON

BYT NU!
Fri transport
eller hämtpris.
Vi tar gamla
möbler med.

Meijers 50 år i branschen

GÖTEBORGSVÄGEN 29, MÖLNDAL TEL. 031-27 27 10
(vid lasarett) Fri parkering direkt vid ingången - Välkomna!
Öppet: Månd 9³⁰-19, tisd-fred 9³⁰-18, lörd 10-14

KUNGSBACKA STÅNGSEL INGENTING ÄR OMÖJLIGT!

Montering • Reparation • Lagerförsäljning

Industri & villa • Nät • Stolpar • Grindar

Björkgläntevägen 1 • Onsala
0300-214 94 • 0708-88 48 71 • 0708-88 48 73
www.kungsbackastangsel.se

Inglasningar och uterum

Utställning även på Byggcentrum, Göteborgsvägen, Mölndal

Måttanpassade glaspartier och limträstommar.
Kanalplasttak, Solo enkelglassystem
Twin isolerglassystem för vinterträdgårdar.

ROTAVDRA PÅ ARBETET!

I SAMARBETE MED

J.E.G Byggmontage AB
Brodalsvägen 1D, Partille
Tel: 031-261385,
0707-567959

BYGG
KOMANIET AB
Ågatan 30C, Mölndal
Tel: 031-7769935
www.byggkompaniet.net

NY BIL ?

Skyddar Lacken i årtal ...

Aldrig mer vax !
Lätt att tvätta !
Tål avfettning !
Aktiv i 6 år !

PROFES PA BILVÄRD!

Hisingskärra
Kungälv
Stora Höga
Älvängen

031-575354
0303-93994
0303-777735
0303-336087

www.ditec.se

TRÄDFÄLLNING

Ring Trädakuten för **gratis** besök
& kostnadsförslag

0705-15 70 99

- TRÄDFÄLLNING
- BIT- FÖR BITNEDTAGNING
- TRÄDBESKÄRNING
- BORTFÖRSLING

Trädakuten AB • www.tradakuten.se
Försäkring och f-skatt finnes

Härryda **KROSS**

TRÄDGÅRDS- PRODUKTER

- Sorterad jord
- Dressand
- Gårdssingel
- Kullersten
- Prydnadssten
- Krossprodukter
- m.m.

031-88 78 00
www.frantkedjan.se

031-88 78 38
www.harrydakross.se

Värmepump kombinerat med solvärme. Självklart!

För oss är det
en självklarhet
att kundens nya
uppvärmningssystem
blir så ekonomiskt och
driftsäkert som möjligt.

Därför kombinerar vi
ofta värmepump med
solfångare. Det ger
maximalt utbyte av na-
turens värmeresurser.

10 års erfarenhet av
solfångare och berg-
värme i samspel.
Tryggt, miljövänligt och
ekonomiskt.

VARMITEK

Klangfärgsg. 4D, 426 52 V Frölunda
Tel 031-45 33 00, www.varmitek.se

Bergvärme • Ytjordvärme • Luftvärme
Kombinera med • Solvärme • Frånluftvärme • Poolvärme • Rumskylla

Dubbla
kompressorer
ger högre
verkningsgrad
och högre livs-
längd!

DEMIDÉKK OPTIMAL

Huset kommer att se nymalat ut

Demidekkare målar gärna. Men inte så ofta.

Visst känns det behagligt när huset är nymalat. Välj Demidekk Optimal nästa gång, så kan du njuta längre av den känslan. För det kommer att dröja tills du behöver måla igen.

Demidekk Optimal är den optimala kombinationen av alkyddolja och akryl. Resultatet av mer än 35 års erfarenhet av att utveckla färg som skyddar hundratusentals hus runt om i Norden. Demidekk Optimal baseras på ALMA-teknologi (alkyddoljemodifierad akryl) som ger mycket lång

hållbarhet. Ditt hus kommer att se nymalat ut längre än de flesta andra i grannskapet.

Demidekk Optimal använder du i kombination med Visir, en grundning som tränger in och skyddar träpanelen på djupet.

Vill du veta mer om hur du håller huset nymalat längre, gör ett besök hos din Jotunhandlare eller på vår hemsida: www.jotun.se

Bli en Demidekkare du också

www.jotun.se Jotun Sverige AB, Box 151, 421 22 Västra Frölunda. Telefon 031-69 63 00, Fax 031-69 63 97

Klangfångsgatan 8,
Västra Frölunda
Tel. 031-69 07 20
www.fargivast.se

**Lasse's
Färg & Tapeter
Älthallen**

Aschebergsg. 23,
Göteborg
031-711 00 20

Älthallen,
Gitarrgatan 2
031-45 11 34,
031-45 45 02
www.lassefargnu

Långedragsv 102, Västra Frölunda
Tel. 031-29 95 01
www.fargspecialisten.se

*Följande sidor
går endast i södra
upplagan.*

Villa & Fritid

Trevlig sommar vi återkommer 3/9

DIN LOKALA BYGGHANDEL

AB VÄRÖ TRÄ

BYGGMATERIAL • TRÄVAROR • SNICKERIER

Sveriges bästa fönster

Byt inte fönster i ditt hus innan du tittat närmare på Sveriges bästa. 2005 blev Elit original "Bäst i Test" i Råd & Rön. Sedan dess har vi blivit ännu bättre och ligger nu i bästa energiklass med Elit Extreme 0,9. Flertalet av våra produkter är dessutom Svanmärkta. Välkommen att prata fönster med oss!

Elitfönster

Handla

HUNTONIT ROYAL

Nya färdigmålade Tak och väggskivorna från Huntonit.
Tillverkade i miljövänlig och slitstark träfiber samt målade 5gr.

SNYGGT - ENKELT - SNABBT

Huntonit från **159:-/m²**

HUNTONIT

Välj Trebolit -så får ditt tak ett långt, tätt liv

Trebolit

FÖR TÄTA, TRYGGA TAK
www.trebolit.se

Underlagspapp 221
15 X 0,7 m

322:-/rulle

Ytpapp 140
10 X 0,7 m

516:-/rulle

Ytpapp 141
Klarar ner till
30° lutning
7 x 1 m

821:-/rulle

Trebolit

Passar överallt!

Nu med ännu
bättre isolerförmåga!

λ36

Ju lägre värde
desto bättre!

Isover UNI-skiva har ett
universalformat som gör
att den passar både i golv,
vägg och tak.

Enkelt att isolera **ISOVER**

SAINT-GOBAIN
ISOVER SCANDINAVIA

AB VÄRÖ TRÄ
ONSALA

GOTTSKÄRSVÄGEN 30

TEL. 0300-617 80, 0706-66 50 50, Fax 0300-637 97

ÖPPET:

Månd-Fred 07.00-17.00 (Lunch 12.00-13.00) Lördag 09.00-12.00

www.varotra.se • e-mail: info@varotra.se

AB VÄRÖ TRÄ
VÄRÖBACKA

ANDINS VÄG 8

Tel. 0340-66 50 50, 0706-66 50 50, Fax 0340-66 51 04

ÖPPET:

Månd-Fred 07.00-16.30 (Lunch 12.00-13.00), Lördag 09.00-12.00

www.varotra.se • e-mail: info@varotra.se

på hemmaplan

**Radio med cd/mp3 spelare
GML 24 V-CD**
Robust byggsats och verkstads
stereo radio med cd/mp3 spelare.
Inbyggd laddare till bosch 12-24 V
Nimh batterier.
Dubbla grenuttag.

2.995:-

**Robust cirkelsåg
GKS 55**
Låg vikt och
kompakt
konstruktion.
1200 W.

2.515:-

Skruvdragare GSR 10.8 Pro
Stark sladdlös 10,8V.
100% skruvdragare men
hälften så stor. 2 växlad.
10 mm borrar chuck.

2.079:-

BOSCH

Turbo Trallskruv från V/S/B

Med marknadens högsta kvalitet i fokus

Turbo Trallskruv har en patenterad design med unika
iskruvningsegenskaper som:

- Minskad risk för sprickor i ändträ
- Lägre moment vid idragning
- Minskad iskruvningstid

Ytbehandlingen är typgodkänd och
anpassad för trall, staket m.m.
i utomhusmiljö.

Typgodkänd ytbehandling för rostskydd. Uppfyller
kraven och godkänns enligt 2 § 1 BVL i Boverkets
Byggregler för Korrosivitetssklass C3.

V/S/B®

www.vsbbyggskruv.se

Telefon: 033-230303 Fax: 033-230823

Uteplatsen - ett lyft för huset. Ekerö - ett lyft för uteplatsen.

Trädgården är en del av ditt hem, ytterligare ett rum med
möjlighet till avkoppling och sköna stunder med goda vänner.

Vårt sortiment veranda, skärmar och staket erbjuder lösningar
för alla önskemål - klassiska, moderna eller trendiga.

Exempelvis vårt vackra räcke Ekerö, som kan fyllas med vacker
eukalyptus eller genomskinlig polykarbonat

LUNDBERGS

lundbergs.com

Mer struktur i tillvaron

Ljusgrå **169:-/m²**

Struktur i livet kräver mellanrum. Du måste unna dig andningspauser om du ska klara
livspusslet. Några minuter i stillhet. I ett uterum som andas harmoni. Så gör plats för
livet - med nya Gårdsten™ Struktur.

Den vackert oregelbundna ytan och de breda, vågformade fogarna gör din plats i
livet levande. Stenen är 6 cm tjock och finns i blandade format. Den passar lika bra på
garageuppfarten som i ett hörn i trädgården.

En yta där bilar kan köra - eller lugnet vila.

P.S. Hämta gärna vår nya katalog hos Värö Trä AB

STARKA

SKAPAR I BETONG FÖR HUS OCH MARK

*Här finner Du allt för Ditt bygge!
Rätt produkt-Rätt pris-Ett trevligt bemötande.
Välkomna in - Kärra utlånas gratis!*

DIN LOKALA BYGGHANDEL

AB VÄRÖ TRÄ

BYGGMATERIAL • TRÄVAROR • SNICKERIER

**HANDÖL
31**

förr 16.700:-

**JUST NU
11.900:-**

**JUST NU
KAMPANJ-
PRISER**

**HANDÖL
33T**

förr 25.700:-

**JUST NU
19.900:-**

**JUST NU
KAMPANJ-
PRISER**

**HANDÖL
32A**

förr 21.700:-

**JUST NU
18.900:-**

**JUST NU
KAMPANJ-
PRISER**

STRÅLANDE tider för dig som vill SPARA

ROT-avdraget kan
användas vid installation
av en braskamin

Eldabutiken är Sveriges ledande återförsäljare av
brasvärme med marknadens bredaste sortiment

**Elda
rätt**
och spara pengar

Höj livskvaliteten och sänk dina värmekostnader! Till och med 30 juni 2009 sänker vi priserna på våra högpresterande, svensktillverkade och Svanenmärkta braskaminer. Dessutom får du dra av 50% av arbetskostnaden för installationen (ROT-avdraget). Det bådär för en varm och go' höst.

Handöl 31A
förr 19.700:-
JUST NU
14.900:-

www.handol.se

Handöl

Ingår i **NIBE**

GE Money Bank

Köp med räntefri förmånlig avbetalning!

VÄRMEHUSET Stig Lantz i Kinna AB
Fritslavägen 26 B, Kinna • Tel 0320-358 87

Öppet: Vardagar kl 13-18, Jouröppet veckorna: 28, 29, 30, 31
Tisdag & Torsdag 10 - 13

www.eldabutiken.se

Ny lasyrfärg som kan brytas i flera nyanser

Alcro Altans nya lasyrfärg låter träets naturliga struktur träda fram. Den kan användas på nytt, impregnerat eller tidigare laserat trä samt obehandlad furu och gran i terrasser, staket och trädgårdsmöbler.

Färgen är slitstark, kulörbeständig och ger en svagt filmbildande yta. Med grundolja och två lager av Altan lasyrfärg får man ett underhållsintervall på två-tre år vilket är längre än vid behandling med träoljor. Det kan också vara bra att rengöra uteplatsen ordentligt varje år. På så sätt undviker man att träet förstörs av smuts eller alg- eller mögelangrepp och underhållsintervallet blir längre.

- Nya ytor ska helst åldras före målning. Låt den därför stå utan behandling en säsong. Bestryk sedan en bräda i taget för att få en jämn kulör. Och vänta tills väderprognosen pekar på temperaturer mellan 7 och 25 grader med mycket liten risk för regn, säger Maria Midby Arén på Alcro.

38 ÅRS BRANSCHVANA

OBS! Öppet hela året, ingen tillfällig försäljning

**Rottinggrupper, Jarrahmöbler,
Hammockar, Parasoller/Fötter, Baden Baden,
Campingstolar/Bord, Solsängar, Kinnabäddens
sängar, Konstrotting, Möbel/Hammockskydd,
Dynboxar, Dynar, Grillar m.m..**

**EXTRAPRISER PÅ ALLA UTE-
MÖBLER OCH SÄNGAR I LAGER**

KÖP NU - betala innan
30/9 utan avgifter eller
upp till 24 mån räntefritt

Midsommarafton
kl. 10-14
Midsommardagen
kl. 11-16

FRITIDS CENTER

ÅSKLOSTER Åsklostervägen 55 • 0340-626265

Vardagar 10-18, Lördag 10-15, Söndag 11-16

Myggor kan vara en sommarplåga. Men inte den här roliga lampan med namnet Mademoiselle Filou. Den passar väl bra i ett sommarhus? / Ljus i hus

Något vitt,

något grått, något nytt, något fått, något gammalt och slitet, något blankt, feminint och slitet ...

Ditt hem ändå vara ljust och charmigt lantligt. Rustad med pensel och

några burkar vit färg kan du själv skapa den lantliga stilen som känns så rätt i tiden – och det utan att vända ut och in på plånboken! För den som vill inreda sitt hem lantligt är loppisar och antikbodas rena guldgruvan. Den som är händig tillverkar själv inredningsdetaljerna med rätta stilen.

Låt dig inspireras av inredningsspecialisten Anna Örnbergs handfasta tips och kreativa idéer för att själv skapa en ljust romantisk eller robust lantlig stil hemma.

av Anna Örnberg, Foto: Tommy Durath / SEMIC

Om man vill svalka sig eller skölja av sig innan badet kan utomhus-duschen Sonny (från Demerx), med soluppvärmd varmvattensberedare på 40 liter, vara ett alternativ. Duschen har inbyggt bland-system så att man lätt kan temperera duschvattnet. Nertill sitter det även en fotdusch! Vattnet kopplar man direkt till trädgårdslangen.

BILD: DEMERX

Soluppvärmd dusch

Kom och låt dig inspireras i vår trapputställning!

Från idé till färdig trappa

Trätrappor - Spiraltrappor - Räcken för inom och utomhusmiljö - Trapprenovering

Måndag stängt
Tisdag-fredag 10.00 - 16.00
Onsdag-torsdag 10.00 - 18.00

Telefon 0303 - 77 50 74
Hyvelvägen 3, Stenungsund
www.trappkompaniet.se

**TRAPP-
KOMPA NIET**

VI SÄTTER **FÄRG** PÅ TILLVARON

**VÄLKOMMEN
TILL OSS**

**PÅ JANNES
FÄRG
I KUNGSBACKA!**

KVALITÉ TILL RÄTT PRIS

Hyr golvslib till trägolv, golvfräs till målade golv, polermaskin till oljade golv

Jannes Färg & Tapet

Vard 7-18, Lörd 9-14 | Tel: 0300-745 74

Lilla Verkstadsgatan 7, Kungsbacka (intill Bilbesiktningen. Följ våra skyltar)